

- Saue jaam hallitab edasi. LK 3
- Kas kuldne ring loob liidu? LK 4
- Ülevaade omavalitsuste eelarvetest. LK 6-7

“Nabalas
toimunu panigi
mõtte liikuma.”

VELLO JÖGISOO, LK 4

UUDIS

Kaks uut lasteaeda said toetuse

■ Veebruari lõpus kiitis vabariigi valitsus heaks otsuse, millega saab toetust kahe uue lasteaia rajamine Harjumaale.

Otsusega lisati kohaliku omavalitsuse investeeringutoetuste (KOIT) kasutamise kavasse aastateks 2009-2012 Harju maakonna neli eelisprojekti. Lisaks arvati reservi maakonnast viis projekti.

Eelisprojektideks on Saku ja Saue valla koostöös Nõlvaku lasteaia ehitus Laagri alevikku (toetus 1,6 milj eurot), Kuusalu vallas Kiitu lasteaia ehitus (1,9 milj), Nissi vallas Riisipere lasteaia rekonstrueerimistööd (606 288 eurot) ja Anija vallas Kehra gümnaasiumi hoone tehnosüsteemide rekonstrueerimine (981 813).

Reservprojektideks on Jõe-lähtme vallas Kostivere põhikooli rekonstrueerimine ja multifunktsionaalse kogukonnakeskuse ehitamine, Rae valla Lagedi põhikooli renoveerimine, Loksa linna lasteaia renoveerimine, Vasalemma põhikooli õppe- ja spordihoone ehitamise teise etapi lõpetamine ning Laitse lasteaia ehitus. (HE)

Paldiski Maxima avab naistepäeval uksed

■ Mullu varasügisel alanud Maxima kaupluse ehitustööd on lõppenud ning teisipäeval avab Paldiski esimene ketikauplus linnarahvale uksed.

Allar Viivik

allar@harjuelu.ee

“Kaupluse avame klientidele 8. märtsil kell 12.00,” kinnitas Harju Elule Maxima Eesti OÜ avalike suhete juht Erkki Eri laid. Pood asub linna sissesõidul, raudteajaama lähedal.

Kaupluses saab tööd 42 inimest. Üldpind on kaupluses 1100 m² ja Maxima müügisaal on suur ligi 600 m². “Müüma hakkame ligi 5500 erinevat toodet. Veel tuleb rendipindadele postkontor, apteek ja lastekau-pade pood. Kui teised rentnikud avavad oma poed koos meiega, siis apteek avatakse aprilli lõpus,” ütles Eri laid.

Naistepäevaks kingi ikka kodukandis kasvanud lilleõis

■ Harjumaal on kaks suu-remat lillekasvatajat – AS Nurmiko Saku külje all ja OÜ Hildero Laagris. Tegelikult on Hildero rohkem tuntud kaubamärgi Lahe Roos järgi, firma nimetus on tule-tatud omaniku ja juhi Hilda Valki nimest.

Ülo Russak

ylo@harjuelu.ee

“Läks nii,” ütleb Hilda Valk. “Eksabikaasa, tuntud põllumees Johannes Valk müüs firma, minule sai lillekasvatuse koos kaubamärgiga Lahe Roos.” See jutt ei kõla tegevjuhist firmaomaniku suus just kõige rõõmsamalt.

Märksa rõõmsamaks läheb jutt aga kasvuhoones: “Lilled all on meil hektar. Põhiliselt roosid. Aga 100 000 tulbisibulat panime ka mulda. Tulbisibulatest 80-90% kannab õisi.”

Hooaeg abilistega

Edasi pole enam raske arvutada – Hildero aiandis puhkeb naistepäevaks öide 90 000 õit. Kui ühele naisele kinkida keskmiselt 3 õit, siis saavad sellest aiandist 8. märtsil rõõmu vähe-malt 30 000 naist. Kes on aga need nobenäpud, kes siin peenarde vahel selle hoogtöö, lilled korjamise, pakendamise ja turustamise ära teevad?

“Päris alalisi töötajaid on vähe,” ütleb Hilda Valk. “Poeg peamiselt tegeleb turustamisega. Kui hooaeg tuleb – nagu naistepäev – siis tulevad kõik sugulased appi, eesotsas miniaga.”

Kas aga lõunamaa lillekasvatajate toodang laseb ikka Eesti lillekasvatajal ka elada ja äri ajada? Eriti nii külma ja lumerohke talvega, nagu meil senini olnud.

“Kütust ja seega raha pakaselisel talvel ikka kulub. Ja mitte vähe – kuus läheb meil küttele oma 700 000 krooni ära,” ütleb perenaine. “Loomulikult on raske konkureerida hollandlastega, seal pehmem kliima, tulp tuleb odavamalt kätte.” Eesti tulbil on aga omad eelised – kasvab madalamal temperatuuril, vähese-ma väetisega. Peab see eest aga ka vaasis kauem vastu, pole nii vilajas.

“Roosid meil alles ootavad oma aega,” ütleb Hilda Valk hüvastijätuks. “Peaksid puhkema

TEAVE

Kodumaiste lillede eelised

Eesti eelised Hollandiga võrreldes:

- Eestis kasvab lill temperatuuril 12-16 kraadi, Hollandis 18-20 kraadi.
- Intensiivsem kasv ja väetamine teeb välismaise lille vilajamaks, see ei säili vaasis nii kaua kui kodumaine.

koolide lõpetamiseks. Siis on meie aeg – oleme ju ikkagi Lahe Roos.”

Nurmiko juht Jaak Ungerson kinnitab, et neil on lilled all 1,5 hektarit. Peamiselt tulp, nartsiss, priimula, maas on 6 miljonit sibulat. “Meilt lähevad lilled ka Läti ja Soome,” kinnitab õppinud aiandusagronoom.

Eesti lilled kangemad

Suudab Nurmiko siis konkureerida odavate Hollandi lilledega ka välisurgudel?

“Põhjamaal kasvanud lill on ikka omad eelised,” kinnitab ka Nurmiko juht. Pealegi – konkurents püsimiseks Euroopa turul tuleb valida taimed, mis meil paremini kasvavad. Näiteks alpikannid kasvavad meil palju paremini kui kuskil lõuna pool. Raske on konkureerida rooside kasvatamisega hollandlastega – nemad kasvatavad Hollandis, aga maailmaränduritena on endale farmid rajanud ka Aafrikasse. Sealt imporditakse lilled Hollandisse ja Hollandi kuulsatelt lillebörsidelt eksporditakse õied edasi juba üle Euroopa.

Kas lumi ja külm Nurmikole liiga ei teinud?

“Lumekoorem lõhkus osa klaaskatuseid ära, aga kindlustuse rahadega saime jälle kiiresti kõik korda. Igall juhul meie süül ükski naine 8. märtsil lilleilust ilma ei jää,” lausub Ungerson.

Mehena usub Jaak Ungerson, et 8. märtsi ja naistepäeva on ikka väga vaja.

Kuidas muidu vahepeal sassi läinu suhteid taastada või headest suhetest veel paremad võlu-da.

OÜ Hildero juht Hilda Valk koos abilistega. Lilli hoiab Mari Loorits, seisab Evelin Träss.

Ülo Russak

MAAVALITSUSE VEERG

Ülle Rajasalu
Harju maavanem

Valikute aeg

Tänavune kevad on eriline, kuna toob endaga kaasa uue riigikogu koosseisu valimised. See on iga täisealise šanss oma sõna sekka öelda meie riigi ja elu arengus. Paslik oleks nimetada seda meie kõigi kohuseks.

Harjumaal on kokku 55 valimisjaoskonda, Harjumaa ja Raplamaa on üks valimisringkond ning kokku kandideerib 99 kandidaati üheksast erakonnast ning kuus üksikkandidaati. Harjumaa valimisprotsent on murettekitavalt madal – eilse seisuga vaid 11,2%. On tõsine oht, et uue Riigikogu võib paika panna marginaalne protsent kõikidest valijatest.

On neid, kes tunnevad, et valiku tegemine ei olegi nii lihtne. Tõsi, tulebki kaaluda ja mõelda enne kui otsustada, kellele anda oma ainuke hääl. Info puuduse üle ei saa kurta. Materjale jagub, mida läbi töötada ja mille põhjal otsus kujundada. Ka meedia on valijale appi tulnud ning käivitanud valmismasinaid ning -kompassse, mis aitavad leida valijal tee valitava juurde.

Meile kõigile läheb korda, millises elukeskkonnas soovime elada ning üles kasvatada oma lapsed, teha karjääri, omandada haridus ning veeta pensionipõlve. Pärast ülehommset ei ole kellegi otsa vaadata, kui Riigikogu koosseisu moodustavad inimesed, kes ei esinda meie põhimõtteid ega seisa meie väärtushinnangute eest ning loodavad seadused ei kujunda elu vastavalt meie ootustele. Toompeal sünnivad otsused, mis mõjutavad meie elu.

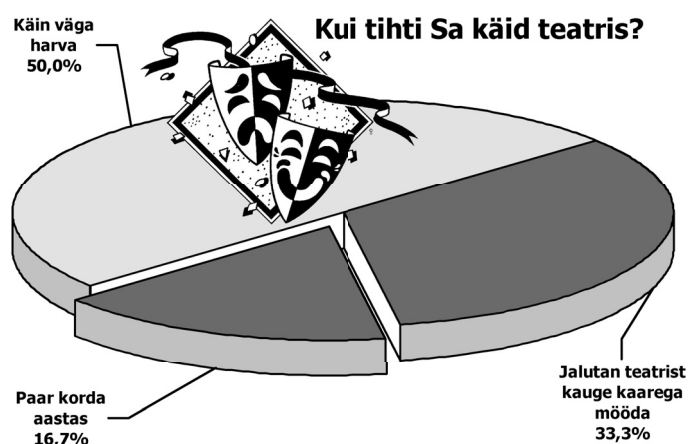
Igale inimesele peaks olema tähtis ja südametunnistuse küsimus, kellele anda enda üks ja ainuke hääl. Kui ise ei otsusta, siis otsustab keegi teine meie eest. Hiljem ei ole enam tulemust võimalik muuta. Neli aastat otsustavad need 101 valitut, kuidas ja mis suunas hakkab liikuma Eesti. Iga hääl loeb.

Hea harjumaalane, kui sa ei ole veel hääletamas käinud, siis ütle oma seisukoht pühapäeval, 6. märtsil!

ONLINE KÜSITLUS

www.harjuelu.ee

Harju Elu 4.03.2011

Märtsikuu – teatrikuu, nännikuu...

Heal lapsel mitu nime, äsja algas teatrikuu ja muinsuskaitsekuu. Tulekul on vastlapäev, naistepäev, emakeelepäev.

Vanade roomlaste kalendris oli märts sõjajumal Marsile pühendatud kuu.

Teatrikuul võib harjumaalane rõõmutada, juba 11. märtsil pääsevad harjukad soodushinnaga Rahvuskooper Estoniasse “Boheemi” vaatama. Rahvamajad ja koolid aga saavad maavalitsusest programmist “Teater maale” taotleda raha, et oma kodukanti teatrietendusi toimetada või ise oma rahvaga teistesse Eesti paikadesse tunnustatud teatrite tükke vaatama sõita.

Teatrihuviline maksab piletiraha, programm annab transpordiraha peale ja nii saabki harjumaalane end Rakvere teatrist, Pärnu “Endlast”, Tartu “Vanemuisest” või Viljandi “Ugalast” leida. Imelihtne.

Samahästi võiks märtsi, ka veebruari nimetada mustapesukuuks või luukerekuuks. Aastail, mil valimiseelne aeg just kevade hakku langeb, tundub negatiivsete ja halbade uudiste osakaal meedias kõvasti

suurenevat. Ja kes teist teist rohkem mustab, see ise on.

Postkaardid, eredavärvilised pastakad, kotid, kondoomid, teepakid – mida kõike me viimase kuu jooksul oleme saanud! Nännipuuduse üle kurta ei saa, ehkki tegemist pole jõuludega. Saja ühe õnneliku inimese koha taotlejad tutvustavad end kõikvõimalikul moel. Postkast ajab reklaamlehtedest-brošüüridest üle... Selle viimase suhtes on kohane soovitada, et järgmistel valimistel võiks kantseliidist kubiseva igava teksti asemel üllitada kirjutisi, mis on luulevormis või pajatavad sellest, kelleks kandidaat lapsena saada tahtis. Klantsiva läikpaberi asemel võiks kasutada ajalehpeaberit, saaks seda kassikasti rebida või kevadisel aknapesul kasutada. Taaskasutus on ju moes!

Märtsis lõhnab õhk teisiti, linde sautsub rohkem ja püsib õhkõrn lootus, et kuu lõpul hakkab rohigi haljendama. Kõik oleneb ilmast. Poliitilisele rohumaaale pääsejate suhtes saame aga ikka ise midagi tõhusat ette võtta – pühapäeval kõik vutt-vutt valima!

KÜSITLUS

Milline valitsuskoalitsioon oleks Eestile parim?

Evi Johandi
Saku elanik, lesk

Kaupo Reede
HEAK-i juht

Aleksander Soitu
Aegviidu elanik

Mina tahaksin, et võimalikult tuleks IRL. Et nad üksinda valitsust teha ei saa, siis võiksid nad koalitsiooni moodustada koos Reformierakonnaga. Aga peaminister peaks olema just IRLst. Nad on sellised asjalikud ja tõsised tegijad, kellel jätkub energiat ja tahtet. Kuna olen ise lesk, siis meeldib nende lubadustest kõige enam lese pension. Ja tasuta kõrgharidus – noortel peab ikkagi tee lahti olema.

Parim on selline koalitsioon, mis kaasaks kõik erakonnad, kes parimenti pääsevad. Saan muidugi väga hästi aru, et see ei ole meie poliitilise kultuuri juures võimalik. Ma arvan, et parempoolne koalitsioon on Eestile parim, sest häda on selles, et vasakpoolsed ja populistid oskavad küll imehästi eelarvet jagada, kuid selle pikajärgse kokkukorjamise strateegias on nad väga nõrgad.

Peame arvestama reaalsusega, väikesed erakonnad või üksikkandidaadid imet teha ei saa. Arvestada tuleb nende jõududega, mis meil on. Erilist muutust ma tulemas ei näe. Spekulatsioonid võivad igasuguste variantidega, aga kõik kipub sinna minema, et jääb sama koalitsioon. Tuleb kes tuleb võimalik, kõik lubavad põhimõtteliselt sama, erinevus on nüanssides.

Margit Toomilaid
Rannamõisa lasteaia direktor

Villu Kadakas
Arheoloog

Margus Välja
Keila linna elanik

Uuendused ning muudatused oleksid võimalikud küll vajalikud. Tarvis oleks rohkem hoolimist inimeste eest. Seepärast hääletasin ka selle erakonna poolt, kes pole viimasel ajal Riigikogu koalitsioonis olnud.

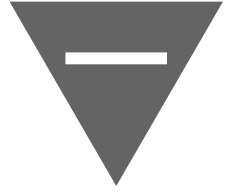
Halbade valikutest parim on ilmselt praeguse koalitsiooni jätkumine. Jäme ots võiks küll IRL-i kätte minna, aga seda vist ei juhtu.

Meie Riigikogus võiks pärast valimisi jätkata praegune koalitsioon. Ehk siis Reformierakonna ning IRL-i valitsusliit.

NÄDALA PLUSS JA MIINUS

PIIR RÖÖV-KAEVANDAMISELE
Kodanikualgatuse korras luuakse töögrupp, kes asub seirama maavarade kaevandamisega seotut.

TANTS EI TOO TULEMUST
Juba teist aastat järjest pääses Harjumaalt Koolitantsu lõppvõistlusele vaid üks tants.

Harju Elu

AASTAL...

1951

- Kakumäe Kaluri kolhoosi rahvas hääletas toona õnneliku elu poolt. Majandi raamatupidaja Evi Põllu kirjutas enda kolleegist Alma Grossfeldtist. “Kes oli ta kodanlikul ajal?” küsis Põllu. Ning vastas kohe: “Töötas taluteenijana ning oli hiljem väikemaapidaja.” Aga Nõukogude korra ajal sai temast majandi karjatalitaja!
- J. Jürna nimelise tellisetehase kollektiiv lubas märtsikuus toimuvateks ENSV Ülemnõukogu valimisteks täita kahe kuu tootmisplaan.
- Aga Kohila nahavabriku töölised Evald Maastik ja Ignalt Svatski täitsid enda päevaülesandeid 150 protsendilisel!

1986

- Veerand sajandit tagasi oli tähelepanu all Moskvas peetud NLKP XXVII kongress. Harju Elule vahendas telefonitsi muljeid Kehra sovhoosi parteisekretär Aino Piir.
- Samas oli Ülemnõukogu presiidiumi korraldus ordenite ja medalite jagamisest. Toonase Kirovi-nimelise kalurikolhoosi esimees Oskar Kuul sai Rahvaste sõpruse ordeni. Kolhoosi kalatöötajatele sai Tööpunalipu ordeni.
- 15. aastapäeva pidas Saku segakoor Tuljak. Nagu alati, kurdeti ka toona meeshaälte puuduse üle.
- 7. märtsi rajoonileht oli värvitrukkis, et tähistada lähenevat naistepäeva. Õrnatemat sugu tervitas rajooni naistenõukogu juht Aide Vare. Suurem lugu oli Ljubas Keskkülalt, kes näitas Pirita lillekasvatuse näidissovhoosi klubis käsitööd.

2001

- 2. märtsi esikülj teatab traagilisest õnnetusest. Tulekahjus hävis Muraste mõisa peahoone. Viimane kuulus Paldiski ekslinnapea Jaan Mölderile õele. Politsei tabas kaks 13-aastast kohalikku poissi, tulekahju väidetav põhjus oli süütamine.
- Kuusalu vallavanemast Enn Kirsmanist sai Tallinna linna haridusjuht.
- Paldiski linnavolikogu umbusaldas enda juhti Anne Taklajat. Tema asemel sai volikogu esimeheks Mati Kadak.
- Padise valla ettevõtja Mati Vetevooll tootis kümme aastat tagasi kalanahast õllekrõpse.

TULEMAS

Reede, 4. märts

- Rae kultuurikeskuses kell 18 Peterburi tsirkuse tähed.
- Kiili rahvamajas kell 19 Rockout party.
- Saue gümnaasiumis kell 19 Kuressaare Teatri etendus "Hind".

Laupäev, 5. märts

- Neeme rahvamajas kell 20 naistepäeva pidu.
- Saku Valla Maja suures saalis kell 19 tantsuõhtu "Armsad naised". Tantsuks mängib duo Karl Madis/ Margus Martmaa.

Pühapäev, 6. märts

- Keila terviseradadel kell 10.30-15 Keila lahtised MV suusatamises.

Esmaspäev, 7. märts

- Keila kultuurikeskuses kell 11 Viljandi Laste- ja Noorteatreri Reky etendus "Buratino".

Teisipäev, 8. märts

- Vanamõisa talvekeskuses kell 18 suur vastlatrall.

Neljäpäev, 10. märts

- Kiili Lasteaias kell 10 lasteadeade teatripäev "Karsumm".
- Keila kultuurikeskuses kell 19 kontsert: Kaunimate Aastate Vennaskond – "Muusikaline kevad".

ÜKS KÜSIMUS

Märts on teatrikuu, 27. märts rahvusvaheline teatripäev. Mis on Harjumaal teatrikuul teoksil?

RIIN KIVIMURM

Harju maavalitsuse haridus- ja kultuuritalituse juhataja

Harjumaa tähistab ühiselt teatripäeva 11. märtsil Rahvusooperis Estonia etendusega "Boheem", kuhu peaks olema veel üksikuid vabu pileteid. Maavanem ja HOL-i esimees annavad seal üle Harjumaa teatripreemia solistile, kelle kandidatuuri on esitanud teater. Harju maakonna teatripreemiat antakse välja juba 1994. aastast vastavalt Rahvusooperi "Estonia", Harjumaa Omavalitsuste Liidu ja Harju Maavalitsuse vahel sõlmitud koostöölepingule. Teatripreemia on varasematel aastatel pärvinud Rahvusooperi solistid Helgi Sallo, Teo Maiste, Ivo Kuusk, Mati Kõrts, Nadia Kurem, Riina Airenne, Jassi Zaharov, Väino Puura, Heli Veskus, Rauno Elp, Priit Volmer, Helen Lokuta, Mart Mardiste, René Soom ja "Estonia" kauaaegne

balletimeister Tiit Härm, laulja ja lavastaja ning Estonia seltsi taasisutaja Arne Mikk. Maakonnas toimub tänu riiklikule programmile Teater Maale mitmeid etendusi: Aruküla rahvamajas 18. märtsil Rakvere Teatri etendus "Kaelkirjak" lastele ja "Kunstveri ja-pisarad" täiskasvanutele. Saue huvikeskuses on võimalik vaadata Kuressaare Linnateatri etendust "Hind" 4. märtsil. Kose Gümnaasiumis on 16. märtsil Miksteater etendusega "Kuidas ta seda teeb?".

Toetame Raasiku rahvamaja poolt korraldatavat väljasõidukülastust Nuku- ja Noorsooteatrisse 31. märtsi etendusele "Libahunt". Võtan jooksvalt vastu asutuste, rahvamajade, koolide taotlusi Teater Maale projekti raames etenduste kutsumiseks või väljasõitudeks teistesse Eestimaa teatritesse. Eelistatud on laste ja noorte taotlused. Head teatrikuud ja meeleolukaid elamusi kõigile harjumaalastele!

KURI KARJAS

Vargused

- 1. märtsil kella 8 ajal varastati Keila linnas Pae tänaval riiehoiust mobiiltelefon. Kahju on 120 eurot.
- Õöl vastu 27. veebruari varastati Kuusalu vallas Kiiu alevikus ettevõtte territooriumilt traktorist diislikütust. Kahju on 100 eurot.

Kehalised väärkohtlemised

- 25. veebruaril kella 21 ajal löödi Rae vallas Assaku alevikus 35-aastast meest.
- 27. veebruaril löödi Maardu linnas Kassitatra teel 76-aastast naist. Kahtlustatavana on kinni peetud 52-aastane Veiko.

Saue linnapea Harry Pajundi uurib lagunenu ja hallitava jaamahoone seina.

Allar Viivik

TURISMIKESKUS VANASSE VAKSALISSE?

Saue jaama tulevik on endiselt segane

■ Hoolimata kahe omavalitsuse ning raudtee esindajate koosolekust pole teada, mis saab lagunevast puust jaamahoonest edasi. Et hoone on Eesti Raudtee käes, et saa Saue linn seal midagi teha.

Allar Viivik

allar@harjuelu.ee

Kolme osapoole – Saue linna, Saue valla ning raudteerahva kohtumist alustati teisipäeva pärastlõunal raudteejaamas. EVR Infra ehitiste ameti juhataja Endel Vatter avas puuhoone ukseid ning juhtis ringkäiku ruumides. Üle jäi vaatamata vaid kaks kunagist eluruumi.

Pilt, mis Saue linna ja valla juhtidele avanes, oli pehmelt öeldes vilets. Kaks tillukest korterit ning vana kassaruumi seinad ja põrandad olid kohati vammist pured. Kõikjal on hallitus, risu ning praht ja osaliselt on tubades ka kopituse haisu. Pehkinud välisseinad on jaamal sooditud või on vooderdist ära kistud. Jaama korstnad on lagunenu.

Ootesaali ei saa

Hoone tuleviku üle arutati edasi linnavalitsuses. Kahjuks teatas Muinsuskaitseamet tund enne kohtumist, et hoonega tegelev inspektor on haige. Küll saatis ameti Põhja-Eesti järelevalve osakonna juhataja Silja

Konsa Harju Elule kommentaari: "Linn on küsinud Muinsuskaitseametilt arvamust raudteejaama kohta ning saanud kinnitust, et tegemist on väärtusliku ja väärika hoonega. Ühtlasi oleme edastanud põhjendustega soovitusi hoone säilitada ja korras- tada," kirjutas Konsa.

Tema kinnitusele ei ole tegu kaitse all oleva kultuurimälestisega. Jaam on koos Saue mõisaga linna vanimaid hooneid ning tähelepanuväärne linna kujunemise ajaloos. "Kuna raudtee on hoone omanik, siis lasub eelkõige omanikul vastutus hoone korras- tada. Korda tegemise kui ühe oma visiitkaardi eest saab seista ka Saue linn," nentis Konsa.

Mida plaanib aastast 2004 tühjana seisva jaamaga teha AS EVR Infra? Endel Vatteri sõnul nad maja ei vaja. Raha ootesaali- ning jaamade ülevaatajate pidamiseks-palkamiseks ei ole.

Remondiks miljonid?

Saue abilinnapea Mati Uue- soo kinnitusele pole majaga midagi peale hakata. Seal pole vett ega kanalisatsiooni ning jaam asub raudtee ohutsoonis. 4-5 aastat tagasi tundis jaama vastu huvi kohalik mees, kes tahtis seal avada toitlustuskoha. Siis arvestati remondikuludeks vähemalt 6 miljonit Eesti krooni.

Agaga toona jäänud asjaajamine ametkondlike barjääride- tahta pidama.

TEAVE

Ajalooline Saue jaam

- Paldiski-Tallinn-Peterburi raudtee ehitati aastal 1870. Saue peatuskoht tekkis kaks aastat hiljem.
- Puust jaamahoone ehitati ilmselt eelmise sajandi algupoolel.
- Maja mõõtmed on 8,7x17,4 meetrit ning selle kõrgus on 6,8 meetrit. Jaam on ühekorrukseline.
- Hoones on ootesaal, kassaruum, kaks kööki ja kolm tuba ning tööruum.

Saue vallavanem Andres Laisk pakkus välja kas kultuuri- või turismikeskuse rajamise. Linnapea Harry Pajundi ütles, et praeguse hoone asemele võiks rajada analoogilise hoone. Küsimus on selles, kes seda peaks tegema.

Kuna tegu on raudtee kuuluvusega maaga, siis oleks loogiline, et sellega tegeleksid nemad. Teise võimalusena võiks AS EVR Infra ning Eesti Raudtee teha maja korda. Seejärel võiks Saue linn kaaluda maja rentimist ning avada seal näiteks päevakeskuse.

HARJU ARV

27 000

- 27 000 m³ lund on Keila linnast välja vee- tud novembrist veebruari lõpuni.

LÜHIDALT

Leedu kelmid tegutsevad taas

Möödunud nädalal sai politsei mitu kõnet Leedu kelmide tegevusest Tallinnas ja Harjumaal. Petturid üritavad ohvritelt välja petta suuri rahasummasid, teatades telefoni teel, et nende lähedane inimene on sattunud õnnetusse. Seejärel palutakse raha kriminaalvastutusest pääsemiseks või õnnetuses kannata saanud isikutele tekitatud kahju korvamiseks. (HE)

Kelnase sadam.

Terje Lilleoks

Prangli laevaliiklusele kehtestati ajutine piirang

Veeteede Amet peatas Viimsi vallavalitsuse taotluse alusel 2. märtsist ajutiselt laevaliikluse Prangli ja Aksi saare ning Aksi saare ja Ihasalu poolsaare vahel. Raskete jääolude tõttu katkes laevaliiklus Leppneeme-Kelnase laevaliiniil. Vald soovib mandri ja saare vahel transpordiühendust korraldada hõljkuga, kuid selleks tuli jääkatte säilitamiseks peatada laevaliiklus. (HE)

Aruvalla-Kose hange sai kolm pakkumist

Maanteeamet sai Tallinna-Tartu maantee Aruvalla-Kose uuele projekteerimis- ja ehitushankel kolm pakkumist. "Kui vaidlustusi ei tule, siis loodame lepingu sõlmimiseni jõuda aprilli lõpul või mai algul," ütles maanteeameti pressiesindaja. Kogu teelõigu valimine jääb kõigi eelduste kohaselt 2013. a. suve lõppu. (HE)

Talverehvid pole enam kohustuslikud

Alates teisipäevast võib Eestis sõidukitel taas kasutada suverehve, kuid maanteeamet ja politsei soovivad autojuhtidel rehvivahetusega veel oodata. Autojuhtidel tasub asendada talverehvid alles siis, kui oodata on püsivat kevadilma ja pole ohtu, et teed võivad talviseks muutuda. Eestis on talverehvidega sõitmine kohustuslik 1. detsembrist 1. märtsini. (HE)

AINULAADNE NÄITUS VABADUSVÕITLUSE MUUSEUMIS

Tundmatu kunstnik võib olla Valter Paluvere

■ Vabariigi aastapäeva eel Vabadusvõitluse muuseumi külastades jättis ajakirjani-kule unustamatu elamuse uus näitus, tundmatu kunstniku 46 joonistust sõjapäevist. Kelle töödega on tegu?

Regina Lilleorg

regina@harjuelu.ee

Lagedil asuva Vabadusvõitluse muuseumi juhataja Johannes Tõrs ütles 46 värvilisest joonistusest koosnevat näitust tutvustades, et tegu on tundmatu kunstnikuga. Esimesel, joonistusesarja sissejuhataval lehel on kirjas: “Taara linna poiste keeruline ajalugu maailma suurima sõja ajal, mis algas Euroopa meie poolses mandri osas jaanikuu 22. kuupäeval 1941. a. ja lõppes 9. mai kuu päeval 1945. aastal.”

Tõrsi sõnul leiti joonistused ühest Mustamäe korterist Tallinnas ja muuseumile annetati need kaks aastat tagasi.

Joonistused näitusel

Joonistused on initsiaalideta, Tõrsi sõnul on vaid ühele taha kirjutatud Laamann. Igal fotol on pildil kujutatud luule- või jutustavas vormis tegevuse lustlik-nöökav kirjeldus. Nii on jutt väljaõppest: “Sügavaimat ‘sümpaatiat’ olid aratanud poliit- või teoreetilised õppused, milliseist elavalt huvituti, kusjuureks ainsamaks osavõtu vastu streikijaks olid nägemisorganid. Loosungiks oli: “Kõrv kikkis, kulm loojas!””

On pildid, kuidas Slobotskois 13. juulist 13. augustini sõjakunsti õpiti, kuidas rividrilli tehti nii, et hõgiojad jäid maha, kuidas

Sarnasus näituse ja raamatu kunstnikukäe suhtes algab juba tiitellehelt: vasakul muuseumis olev joonistus, paremal Valter Paluvere raamatu “Suure sõja lugu” esileht.

Regina Lilleorg

CV

Valter Paluvere (1918-1992)

- Lõpetas Hugo Treffneri Gümnaasiumi 1937.
- Õppis Eduard Ole käe all joonistamist ja maali.
- Teise maailmasõja ajal Eesti Laskurkorpuse 249. diviisi 779. suurtükipolgu topograafiateenistuse ülem. Sõja lõpetas vanemleitnandi auastmes.
- Oma sõja ajal tehtud joonistustest on välja andnud raamatu “Suure sõja lugu” (1989).
- Pärast sõda töötas ajalehes “Rahva Hääl”.
- Tema joonistusi omaaegsetest õpetajatest on kasutatud raamatus “Treffoonia 110” (1993).

Allikas: HTG

õppehäiret anti. Värviliste joonistuste kaudu saab ülevaate meeste sõjateest. On joonistus, millel kirjas: “16. augustil 1942 algab sõjasõit. Ja kui aeg täis sai, paigutati meid transpordivahendile, mida ešeloniks kutsutakse ja tossutasime hirmsa ajuga läbi Uuralide, lähemale kodustele

karjamaadele.” Kunstnik on kujutanud lahingumõllu ja puhkepause, Tehumardi lahingut Saaremaal, mehi laatsaretis jpm.

Pildid raamatus

Pärast otsinguid leidsin Raamatukoi poest raamatu, mille

pildid üllatavalt tuttavad tundusid. Raamatus rindemehe joonistused aastast 1941-1945, autor 249. laskurdiviisi 779. suurtükipolgu topograafiateenistuse ülem, vanemleitnant Valter Paluvere.

Paluvere lõpetas Tartus Treffneri gümnaasiumi, õppis viis aastat kunstnik Eduard Ole käe all ning 23-aastasena läks sõtta, mis kestis 1418 päeva. Noor kunstnik talletas rännakuid ja lahinguid kaasa tehes nähtu joonistustes. “Nelja aasta jooksul kasvas sellest välja omapärane sõjaajaloo album, mis peegeldab naljatlevalt ja täiesti realistlikult sõja argipäeva./.../ Ta tõgas humoorikalt sõjapäevade argielu pahupoolt, leidis pilamist väärivat,” kirjutab Artur Rätsep raamatu eessõnas. Rätsep räägib, et lahingute vaheaegadel kogunesid suurtükiväelased Valter Paluvere uusi pilte vaatama, igatiüks tundis enda ära ja kunstnik ei andnud pilades armu ülemustelegi.

Sama kunstnikukäsi

Üks-ühele on samased näituse ja raamatu esilehed, millel lahtilaotuv paberirull joonistusesarja kirjeldusega, sõdalane kilbiga, sõdur ja lendav lõhkekeha. Ka raamatujoonistustel on kujutatud väljaõpet, rividrilli, lahinguid ja puhkehetki, muuseumis nähtud joonistustel on samad inimesed, puud, lõhkekehad, sõjatee. Palju värvilisi sarju Taaralinna noor kunstnik terve sõjatee jooksul joonistas, pole toimetusel teada. Küll aga saate sõdurihuumori parimatest paladest aimu nii Raamatukoi raamatu kui ka aasta lõpuni avatuks jääva Vabadusvõitluse muuseumi näituse abil.

KIRI

Raskel ajal maksu ei tõsteta ehk kuidas Koduomanike Liit avanssi maksab

■ On kirjutamata reegel, et majanduslikult headel aegadel on maksutõusud aktsepteeritavad: siis korjatakse varud, mille arvelt elatakse üle raskemad perioodid.

Raivo Uukkivi

Rae vallavanem aastatel 2004-2010

Sealjuures arenenud ühiskonnades saadakse aru, et raskel ajal on otstarbekas maksukoormust mitte säilitada, vaid vähendada. Kahjuks peame tõdema, et Eesti on veel arengufaasis, kus neist põhimõtetest ei hoolita.

Kuni 2010. aastani kehtis Rae vallas maamaksumäär 1% maa maksustamise hinnast. 2010 vahetus Rae vallas võim. Uue koalitsiooni jaoks oli loogiline käik, et 30.11.2010 toimunud volikogu istungil suruti läbi maamaksu tõus.

Seda suurem oli üllatus, kui veebruar alguses sai teatavaks, et Rae vald on saanud Koduomanike Liidult tiitli “Koduomaniku sõber”, ja seda põhjusel, et Rae vallas on kodud maamaksust vabastatud! Samal ajal laekusid kodanike postkastidesse maksuteatiseid, mis kõnelesid sootuks teist keelt.

17.02.2011 avaldas Äripäev antud teemal artikli. Uskusin, et sellega on nüüd siis asi selge ja tegelikult ka liidule teada antud, et neid on alt veetud ja vastav auhind on välja antud põhjusest. Arvasin naiivselt, et nimetatud liit ka vääratel alustel antud auhinna tagasi võtab.

Eksisin. Selle asemel saadeti

tulle liidu tegevjuht Madiberk, kes avaldas 21.02. 2011 Äripäevas loo sellest, kuidas tööpoolest Rae vald ühe käega nagu andis ja teise käega tagasi võttis. Kuigi loo autor tõdes, et Rae vallas maksukoorem tegelikult tõusis, teatas ta selle õigustuseks, et auhind anti Rae vallale avansina, et see tulevikus äkki langetaks maamaksu!? Tõdegem, et midagi jaburamat annab välja mõelda.

Ma ei tea kas Taavi Madiberk omab ülevaadet maa maksustamise teemadel Eestis tervikuna. Usun, et ta seda ei oma, sest miks muidu valiti avansilise sõbra auhinna nominendiks Rae vald?

Toimetust palus maamaksule kommentaari ka Rae vallavalitsusest.

Vastab Rae valla rahandusosakonna juhataja Tiit Keerma:

Rae vald ei ole väitnud, et on kaotatud maamaks. Ei kujuta ette, millisest allikast või kelle ebatäpsest tõlgendusest selline jutt on tekkinud. Tegelikult maksumäärad hoopis tõusid, kuigi vabastati kodualused maa.

Tegelikult rakendatakse maamaksust vabastamist seisuga 31.12.2010 rahvastikuregistri andmetel Rae valla elanikele nende kasutuses olevalt elamu-maalt 500 m² ulatuses tingimisel, et maksuvabastuse taotleja ei saa maa kasutusõiguse alusel rendi- või üüritulu.

See teema on üpris selgelt lahti kirjutatud ka kõigile kättesaadavas 2011. a. eelarve seletuskirjas, tulude osa punktis 2.

Et ei korduks Nabala lahing

■ Maavarade kaevandamine on alati probleemiks olnud. Igal ajal ja igal pool maailmas. Eestis tõusis probleem eriti teravalt päevakorda möödunud sajandi 80ndate lõpus.

Ülo Russak

ylo@harjuelu.ee

Toona tahtsid tollased üleliidulised ministeeriumid Ida-Virumaal hakata vöörtööjõu abil kaevandama fosforiiti. Kogu Eesti rahvas astus üksmeelselt vastu – puhkes Fosforiidisõda.

Lahinguid on löödud nüüdki – suurim neist toimus alles hiljaaegu Tuhala Nõiakaevu kaitseks ja Nabala piirkonnas paekivi kaevandada tahtvate firmade vastu. Interneti teel koguti rohkem kui 60 000 allkirja selle omanäolise karstiaia säilitamise poolt.

Holi juhatause esimees Vello Jõgisoo: “Nabalas toimunu pani-gi liikuma mõtte, et peaks olema selline objektiivne instants, keda kaevandamise küsimuses uskuda.”

1. märtsil kogunesid Harjumaal Omavalitsuste Liidu kutsel neli meest, et moodustada kodanikualgatuse korras töögrupp, kes tänapäeva moodsaimat tehnoloogiat appi võttes oleks võimaline modelleerima kuna, mil-lal ja mida oleks otstarbekas kae-

vandada ning millised oleksid otsuse tagajärjed – nii majanduslikud, keskkonnavalased kui sotsiaalsed. Nendeks neljaks meheks olid TTÜ Geoloogia Instituudi direktor Alvar Soesoo, TTÜ Mäeinstituudi direktor Ingo Valgma, Maavarade ühingu juht Mihkel Pukk ning Tallinna Tehnikaülikooli doktorant Peep Siitam.

Peep Siitam: “Ega vaidlused kaevanduste üle pole ainult Ees-tile omased. Ka Soomes põrkub 60-70% kaevandamise projekti-dest kohalike elanike vastusei-sule. Reeglina toovad kaevandu-se vastased välja ainult kaevandamisest tuleneva negatiivse, kaevandavad firmad aga põhjen-davad kaevandamise vajalikkust. Puudub instants, kes analüüsiks projekte objektiivselt.”

Edaspidi tahetakse kolme aasta jooksul kaardistada kõik võimalikud maavarade kaevandamiskohad Eestis, siis võimalikud suuremad ehitused, maavara-de tarbijad, analüüsida kae-vandamisest tekkida võivad sot-siaalsed ja keskkonnavalased mõ-jud, pakkuda välja logistilised lahendused maavarade veoks ja sel moel töötada välja süsteem, mis objektiivselt annaks pildi kaevandamise otstarbekusest. Vastavat tööd hakkab praktikas tegema Peep Siitam.

Kuidas uus algatus praktikas realiseerub, peab näitama tulevik.

Tallinn ja kuldse ringi vallad otsivad võimalusi koostööks

■ Et pealinn ja selle lähimad omavalitsused on elanike igapäevase liikumisega kõigis eluvaldkondades tihe-dalt seotud, otsitakse võimalusi, kuidas koos elanikele odavamalt ja tõhusamat teenust pakkuda.

Marko Tooming

marko@harjuelu.ee

Taoline koostöövorm, kus omavalitsused moodustavad nõ val-laliidu ning otsustavad paljud küsimused koos, on levinud Soomes. Harjumaa Omavalitsuste Liidu algatatud projektis “Pealinnaregiooni omavalitsusüksuste koostöö- ja haldusvõimekuse tõstmine” otsitakse vastust küsimusele, kas Eesti linnad-vallad on taoliseks koostööks valmis ning mis vormis koostööd tege-ma peaks.

Ühe võimalusena moodustaks Tallinn ja 9 lähimat omavalitsust liidu, mis asub otsustama valdkondade nagu jäätmehooldus, ühistransport, ruumiline planeerimine jne korraldamise üle. Liidu poolt vastu võetavad otsused kehtivad kõigis liitu

kuuluvates omavalitsustes ning valdadel-linnadel endal õigust otsuseid muuta ei ole.

Kohustuslik koostöö?

Projekti raames uuringu läbi viinud AS Geomedia analüütiik Veiko Sepp nentis tulemust kommenteerides, et Tallinna ja Harjumaa koostöö peab olema kindlasti suurem. Probleemiks koostöö puhul on omavalitsuste ja poliitiliste huvide ristumine. Lahenduseks soovitas Sepp lubada Eestis seadustega nõ kohustuslik koostöö.

Taanis ja Soomes on tema sõnul kohustusliku koostöö nõue kehtestatud näiteks ühistranspordi vallas.

Kuigi Harjumaa on ühistranspordikeskus olemas, ei tööta see Sepa arvates soovitud efektiivsusega. “Ühtne liinivõrk ja piletitüsteem ei kipu vabatahtlikult toimima,” nentis ta.

Projektis osaleva ERKAS Arendusteenuste OÜ juhatause liikme Jaan Lõõniku sõnul peab Tallinna ja 9 lähimavalitsuse ehk nn pealinnaregiooni ühistransporditeenus olema tagatud võrdse kvaliteediga. See tähendab, et võrdsed peaksid olema

piletihinnad, intervallid liinigrافیkutes ja ka busside kvaliteet. “Tallinna ja maakonnaliine, sealhulgas ka rongiliine, peab seetõttu ühiselt juhtima ning tagama, et pealinnast käiksid liinid kõigisse lähikeskustesse,” lausus ta.

Ühine ruum

Kohustuslik koostöö ei piirduks vaid ühistranspordiga. Veiko Sepa sõnul peaks see rakenduma ka ühise ruumiplaneerimise puhul.

“Tallinn ja lähivallad peaksid tulema kokku ja kehtestama ühise üldplaneeringu, mille puhul puudub üksikliikmetel õigus seda ise muuta,” pakkus ta välja.

Iga ühistegevuse ja koostöö esimeseks eelduseks on, et seda soovitakse teha. Suurim küsimus ongi, kas Tallinn ja pealinna lähivallad suudavad koos asju ajada ja otsustada. “Omavalitsuste juhtide mõttemaailmas valitseb endiselt individualistlik mõttemaailm, kus nähakse naabervalldu konkurentidena,” nentis Sepp.

Pealinnaregioonis nn vallaliidu moodustamisel tuleb aga lin-

TEAVE

Vanamõisa küla loost

- 1219-1220 ristiusustamine ning Kerguta adramaade üleskirjutamine taanlaste poolt. Andmed on avaldatud paarkümmend aastat hiljem koostatud Taani Hindamisraamatus.
- 1712 näitas adramaade revisjon, et Kergutas-Vanamõisas oli vaid kaks peret.
- 1835 perekonnanimede panek külas.
- 1913 raadiojaama (hilisem koolimaja) ehitusel leiti suur mündiaare.

Vanamõisa ajalugu kirjutati vihikutesse

■ Laupäeval konverentsiga esitletud raamat “Vanamõisa vihikud” annab ülevaate Saue valla küla loost 13. sajandist kuni tänapäevani välja. Ühtlasi tehti ettepanek jäädvustada küla esiisa pargi ja mälestuskiviga.

Allar Viivik

allar@harjuelu.ee

Saue Kodu-uurimise Seltsingu liikmed Helle Koppel ja Evelin Povel-Puusepp on kaante vahele talletanud Saue-Vanamõisa küla ajaloo kaugeimast ajast kuni 1940. aastani. Vihikutena koostatud, kuid koguteose mõõdu välja andva raamatu esitus peeti kohalikus seltsimajas toimunud konverentsil.

Esiisa Mart

Evelin Povel-Puusepa sõnul ristiusustati Vanamõisa kohal asunud Kerguta küla aastatel 1219-1220. Taani Hindamisraamatu järgi oli külas 12 adramaad. Hiljem sai paiga endale isand Ivar, kes hukati Taanis aastal 1262. Aastatel 1312-1450 kuulus küla Johannesele ning ta järeltulijatele.

Helle Koppel vestles ajast pärast 17.-18. sajandivahetuse sõda, nälga ja katku. Näiteks aastatel 1710-1711 möllanud katk võttis 84% Keila kihelkonna rahvast. Kerguta-Vanamõisa külas jäi ellu kaks peret. “Nende hulgas ka Kleiso Mart, kellest sai küla esivanem. Tema otsesed järeltulijad elavad Vanamõisas siiani,” ütles Koppel. Kleiso Mart sündis umbes aastal 1649. Aastal 1712 suri ta naine ning mees abiellus uuesti. Praegu on elus 9.-13. Mardi järeltulijate põlvkond. Kokku on mehel olnud umbes 2000 järeltulijat.

Külaelanike kirjad

Samuti rääkis Helle Koppel küla elanike mälestustest ning kirjavahetusest. Need on jõudnud ka raamatusse. Lugu illustreerivad rohked fotod taludest, küla sündmustest, inimestest ning muust huvitavast.

Konverentsi lõpus tegid Helle Koppel ja Evelin Povel-Puusepp Saue vallale kaks ettepanekut. Kleiso Mart väariks Vanamõisa külla mälestusparki, kuhu saaksid puu istutada kõik elusolevad järeltulijad. Samuti võiks olla külas väike mälestuskivi Mardile ning ta tegudele.

Koolirahu kuulutatakse välja iga aasta esimesel septembril. Pildil põlvakad.

Erakogu

TURVALISE ÕPIKESKKONNA POOLE TEEL

Üheksa kooli liitus Koolirahuga

■ Hiljuti toimusid Tallinas Koolirahu mõttetalgud, kus teemaks probleemne laps koolis. Kuidas tegutsevad Harjumaa koolid koolirahu hoidmisel?

Regina Lilleorg

regina@harjuelu.ee

Kooliuringute tegijad on avaldanud arvamust, et probleemidega laste osakaal koolis kasvab. Sellistel lastel on raskusi õppimisega, koolidistsipliiniga, neil on teravad suhted nii koolis kui kodus, aga oma muredega nad iseseisvalt hakkama ei saa.

Juba mõnda aega on koolipereidel võimaldatud palgata sotsiaalpedagooge ja koolipsühholooge, kes taoliste laste muresid lahendada aitavad ning lapse ümber tugivõrgustikku aitavad moodustada.

Noorsoopolitsei tegutseb

Koolikiusamise ägedamad juhtumid jõuavad meediasse, kõvemad kismad noorsoopolitseisse ja väiksemad naginad lahendatakse juba enne nende suuremaks paisumist. Sageli hoomamatu neti- ehk küberkiusamise vastu tegutsemisel on tekkimas süsteem, seaduses on paragrahve, mis ka alaealise oma tegude eest vastutama panevad.

Politsei- ja piirivalveameti Põhja Prefektuuri pressiesindaja Tormis Laanisto sõnul ülevad

Harjumaa noorsoopolitseinikud, et kuus tulevad ette vaid mõned koolikiusamise juhtumid, mis vajavad noorsoopolitsei sekkumist. “Päris tõsiseid juhtumeid tuleb ette suhteliselt harva ja viimasel ajal on politseini jõudnud juhtumite arv vähenenud,” räägib Tormis Laanisto. Noorsoopolitseinike arvates on tõsiste juhtumite vähenemises suur osa koolipoolset ennetaval tegutsemisel ning koolides töötavate sotsiaalpedagoogide ning koolipsühholoogide tõhusal töö.

Turvaline kool

On unistust helesinine, et kool võiks lapselle olla turvaline paik. Pika sammu selles suunas on astunud üheksa Harjumaa kooli, kes ühinenud Lastekaitse Liidu Koolirahu programmiga. Koolirahu programmi eesmärgiks on saavutada üheskoos suurte ja väikestega, noorte ja vanadega turvaline ning sõbralik koolikeskkond. Sõbraliku koolikeskkonna nimel pingutavad Harmi põhikool, Jüri gümnaasium, Kostivere põhikool, Kehra gümnaasium, Püünsi põhikool, Paldiski gümnaasium, Viimsi keskkool, Saku gümnaasium ja Vääna lasteade-alkkool.

Lastekaitse Liidu parima koostööpartneri, noorteühing TORE tegemistega on Harjumaalt liitunud Kehra gümnaasium, Kolga noortekeskus, Laulasmaa kool, Oru põhikool, Pal-

TEAVE

Koolirahu programm

- Koolirahu mudeli on loonud Soome õpilased ning Mannerheimi Lastekaitse Liit.
- Eestis algatati Koolirahu programm 1999. aastal Eesti Noorsootöö Keskuse eestvedamisel, koostöös MTÜ T.O.R.E. (Tugiõpilaste Oma Ring Eestis), Eesti 4H ja Eesti Õpilasmaalitsuste Liiduga.
- Alates 2008. aastast on Koolirahu programmi eestvedajaks Lastekaitse Liit.
- 2010/2011 õppeaastal osaleb Koolirahu programmis üheksa Harjumaa kooli.

diski gümnaasium ja Viimsi keskkool. Ka selle ühingu tegevus on seotud turvalise, vaimse ja füüsilise vägivalleta koolikeskkonna loomisega. Eesmärgiks on õpetada lastele sotsiaalseid oskusi ja õppimise kaudu kujundada ühiskonnas toimetulevaid inimesi, samuti olla arvestatav partner koolidele, kes hindavad inimsõbralikkust ja sallivat koolikeskkonda.

JURISTI NÕUANNE

Läksin suve alguses tööle ning töötasin umbes oktoobrini. Soovisin teha töölepingut, kuid seda ma ei saanud. Umbes kuu aega tagasi avastasin, et minuga on siiski leping tehtud. Nagu ma nüüd asjatundjalt teada sain, siis on võimalik ka suuline leping teha. Seda ma varem ei teadnud ning läksin endise ülemuse juurde küsima, et miks mul www.eesti.ee -s näitab, et nende firma kaudu kehtib mul ravikindlustus, sest minu teada kehtib see ainult töölepinguga tööl käies. Selle peale ütles ülemus, et tema ei tea lepingust midagi, ilmselt raamatupidaja tegi vea sisse. Nüüd hakkasin mõtlema, et kui mul suuline tööleping oli, siis oleksid pidanud nad minu pealt ka makse maksma, kuid Maksu- ja Tolliameti kodulehelt vaadates ei ole minu pealt sotsiaalmaksu makstud. Kuidas ma käituma peaksin? Asi on selles, et ma sain palka iga tööpäeva lõpus ja palgast olid maksud nii-öelda maha võetud, aga kuna sain palga iga tööpäeva lõpus sularahas kätte, siis ma kahtlen, et makse maksti. Kas suuline leping pole lühiajaline?

Vastab tööinspektor-jurist Sirje Aava:

Tööleping on sõlmitud ka siis, kui töölepingu kirjalikku dokumenti pooled allkirjastanud ei ole või tööandja töötajale esitanud ei ole. Tööleping hakkab kehtima töötaja tööle asumisega. Asjaolu, et Teil töölepingu kirjalikku dokumenti ei ole, ei välista töösuhte ehk töölepingu olemasolu. Töötajal on võimalus tööandjalt töölepingu kirjalik dokument iga ajal välja nõuda, pöördudes selleks taasesitatavas, kirjalikus vormis nõudega tööandja poole, nt e-kirjaga või tähtkirjaga. Kirjaliku töölepingu võib allkirjastada või esitada alati, ka tagantjärele. Tööleping on tähtjaline siis, kui selles on kokku lepitud. Suuline tööleping ei tähenda tähtjalisust ehk Teie tähenduses ilmselt lühiajalisust. Tulumaksuseadusest tulenevalt on tulumaksu maksjaks füüsiline isik ja mitteresidendist juriidiline isik, kes saab maksustamisele kuuluvat tulu. Seega tulumaksu peate Te ise ära maksma, kui tööandja seda Teie töötasult maksnud ei ole. Kui Teie töötasult on sotsiaalmaks maksmata ja Teil tekib kahju nt sellest, et haigestumise korral ei maksta Teile haiguskindlustushüvitist, siis on Teil võimalus tekkinud kahju tööandjalt maakohu kaudu välja nõuda. Teie ülemuse vastust töölepingu mittesõlmimise ja raamatupidaja veale osutamise kohta ma kommenteerida ei oska.

Ettevõttes juhtus tööõnnetus, kes ja mida nüüd peab tegema?

Vastab tööinspektor Ego Kaseorg:

Tööõnnetuse uurimise eesmärk on välja selgitada põhjused, mis viisid tööõnnetuse toimumiseni ning välja selgitada võimalused sarnaste tööõnnetuste vältimiseks edaspidi. Uurimise käigus selgitab tööandja välja, kas õnnetusjuhtum oli põhjuslikus seoses töötaja või töökeskkonnaga.

Tööandja avab õnnetuse kohta uurimistoimiku, kuhu kogub seletuskirjad ning sündmuskoha joonised, plaanid ja fotod. Tööandja lisab uurimistoimikusse ka arstiteatise koopia ja tööõnnetuse raporti. Tööandjal tuleb 10 tööpäeva jooksul alates tööõnnetuse toimumisest esitada kohalikule tööinspeksioonile ja kannatanule originaalallkirjadega tööõnnetuse raport. Tööõnnetuse raporti allkirjastavad tööandja esindaja ja töökeskkonnavolinik või töötajate usaldusisik. Tööandja esindajana võib raporti allkirjastada ainult esindusõigust omav isik. Kui töökeskkonnavolinikku ega usaldusisikut ei ole valitud, tehakse raportile märge “Ei ole valitud”. Uurimistoimikut peab tööandja säilitama 55 aastat.

Tööandjal on kohustus tööõnnetus registreerida žurnalis või andmebaasis. Juhul kui sisemise uurimise käigus tuvastatakse, et tegu ei olnud tööõnnetusega, tuleb tööandjal koostada akt, milles ta kirjeldab vabas vormis õnnetusjuhtumi asjaolusid ja põhjendab tööõnnetuse uurimise lõpetamist, akti allkirjastamisel järgida raporti allkirjastamise põhimõtteid. Koopia koostatud aktist tuleb saata kohalikule tööinspeksioonile ja kannatanule.

Kui tööõnnetuse tagajärg on surm või nähtavalt raske vigastus (luumurrud, ulatuslikud haavad, jäsemete-sõrmede amputatsioon, peavigastused jne), siis peab tööandja kohalikule tööinspeksioonile saatma tööõnnetuse teatise.

Tööandja peab säilitama õnnetuskoha ja selle juurde kuuluvad töövahendid puutumatuna seni, kuni tööinspektor või politsei on lubanud tööd jätkata. Kui õnnetuskohta ja töövahendeid ei ole võimalik puutumatuna säilitada tulenevalt õnnetusohust või tehnoloogilise protsessi omapärast, peab tööandja sellest teatama kohalikule tööinspeksioonile ning jäädvustama üksikasjalikult skeemide, fotode, sündmuskoha kirjelduse või muu tõendusmaterjali abil sündmuskoha ja selle juurde kuuluvad seadmed.

Tööandjal tuleb meeles pidada järgmist:

Kui ettevõttes on juhtunud tööõnnetus, on tööandjal kohustus koostada tööõnnetuse raport ka juhul, kui töötaja ei jäänud seoses tööõnnetusega töövõimetuslehele.

Tööõnnetuse raportit tohib allkirjastada ettevõttes ainult allkirjaõiguslik töötaja. Kui tööõnnetuse raport saadetakse kohalikule tööinspeksioonile elektrooniliselt, siis peab olema raport digitaalselt allkirjastatud. Arstiteatis ei ole alati toimunud tööõnnetusel aluseks. Ettevõttesisene uurimine tuvastab, kas tegu oli tööõnnetusega.

Kas tööandja võib ühepoolset töökorraldust muuta?

Vastab tööinspektor-jurist Heli Ojavee:

Töölepingu seaduse § 47 lg 4 kohaselt tööandjal on õigus muuta tööaja korraldust ühepoolset tingimusel, et muudatused tulenevad tööandja ettevõtte vajadustest ja on mõlemapoolseid huve arvestades mõistlikud. Kuigi tööandjal on õigus tööaja korraldust ühepoolset muuta, peab ta arvestama iga töötaja huve. Näiteks peab tööandja arvestama tööaja alguse varasemaks nihutamisel, et muudatus ei takista oluliselt töötajate tööle jõudmist ehk kas töötajatel on võimalus kasutada ühistransporti varasemal kellaajal.

Enne tööaja korralduse muutmist peab tööandja töötajate kaasamise põhimõttel lähtuvalt informeerima ja konsulteerima töötajate esindajatega või nende puudumisel töötajatega tööaja korralduse küsimustes vastavalt töötajate usaldusisiku seaduses ette nähtud tingimustel ja korras.

RIIGIKOGU VALIMISED

Kaupo Rätsepp

IRLi kandidaat Harju- ja Raplamaal

Nr. 267

Sinu kindel võit!

Kaupo Rätsepp, Harku vallavanem
Isamaa ja Res Publica Liit, kandidaat nr. 263

“Usun, et eluga rahulolu algab eelkõige kodust ja kodukandist.”

Inimesed väärtustavad seda, milline on neid ümbritsev elukeskkond. Oluline on, et lastel oleks võimalik käia kodu lähedal lasteaias ja koolis ning et neil oleks mitmekülgseid vaba aja veetmise võimalused. Tähtsal kohal on ka toimiv ühistransport, korralik taristu ning avalike teenuste kättesaadavus.

Eakate inimeste jaoks on oluline, et oleks tagatud sotsiaalteenused ja toetused ning et oleks koht, kus koos käia jne. Nende üldist heaolu tagavate teenuste ja võimaluste pakkumise kohustus on omavalitsusel.

Kahjuks on paljud raskustes nende ülesannete täitmisel. Et muuta Eesti omavalitsused haldus- ja jätkusuutlikumaks, tuleb ellu viia konkreetsed muudatused:

1. Et omavalitsuse peamiseks tuluaallikaks on üksikisiku tulumaks, siis on omavalitsuste haldus- ja jätkusuutlikkuse tagamise peamine eeldus piisav elanikkond. Paari tuhande elanikuga omavalitsused ei suuda olla arengu- ega jätkusuutlikud. Toimetuleku parendamiseks peaksid sellised omavalitsused liituma ning selle soodustamiseks peab riik looma tingimused, mis motiveeriks väiksemaid omavalitsusi liitlasi otsima.

2. Riigi ja omavalitsuste vahelised õigused ja kohustused tuleb üle vaadata. Kui riik paneb omavalitsusele kohustusi, siis peab ta tagama ka piisava rahalise katte nende kohustuste täitmiseks. Ei tohiks olla olukorda, kus rahandusminister süüdistab omavalitsusi, et need laenavad mõtlematult ja kohusetundetult, mõistmata, et enamiku omavalitsuste laenukohustustest moodustab laen, mis on võetud riigi poolt pandud kohustuste täitmiseks. Laenurahade eest ehitatakse lasteaedu ja koole, et tagada seadusest tulenev kohustus võimaldada igale lapsele lasteaia- ja koolikoht.

3. Elukeskkonna ja teenuste paremaks muutmiseks peab omavalitsusel olema piisavalt rahalisi vahendeid. Majanduslanguse ajal vähendas riik omavalitsustele eraldatavat üksikisiku tulumaksu määra. Kuna laekuvast tulumaksust moodustub omavalitsuste peamine tulubaas, siis tuleb riigi poolt eraldatav tulumaks taastada praegu kehtivalt 11,4 protsendilt 11,93 protsendile.

4. Seaduses tuleb teha muudatus ja eraldada omavalitsustele ka dividendidelt makstavast tulumaksust 11,93 %.

Nimetatud tegevused on ühed olulisemad, mis tagaksid riigi ja omavalitsuste vahelise selgema ja efektiivsema koostöö. Need on tegevused, mis muudaksid omavalitsused haldussuutlikumaks ning arenguvõimelisemaks.

Kavatsen riigikogus seista omavalitsuste huvide, õiguste ja kohustuste eest, sest vaid efektiivselt toimiv ja arenguvõimeline omavalitsus saab tagada iga inimese heaolu oma kodukohas.

SUURIMA OSA EELARVEST VÕTAB HARIDUS

Ülevaade Harjumaa linnade ja

2011. eelarve maht.

Kas eelarve suurenes või vähenes võrreldes aastaga 2010?

Mis valdkondadele on eelarves eraldatud enim raha; milliseid investeeringuid plaanitakse?

Kas kulud omavalitsuse palgal olevatele töötajatele kasvavad?

AEGVIIDU

744 000 eurot.

-37,7 %. Vahe tuleneb sellest, et 2011. a eelarves pole vee- ja kanalisatsioonisüsteemide rajamise ning rahvamaja renoveerimise summasid.

Otsest prioriteeti pole, samuti ei planeeri suuri investeeringuid.

Palgafondi pole kaks aastat suurendatud.

ANIJA

6 137 730 eurot.

Tulupool on 8,9 % võrra suurem. Võrreldes tegeliku 2010 laekumisega suurendati tulupoolt ca 2 %.

Prioriteediks on investeeringud haridusse ja taristusse. Investeeringuteks on ÜVK käivitamine Kehras ja külades, Kehra Gümnaasiumi tehnosüsteemide renoveerimine, Lasteaed Laste-tare laiendamine.

Personalikulud ei tõuse.

HARKU

12 800 000 eurot.

+4 %.

Eelarve prioriteedid on haridus, sotsiaal, teede korrashoid ja turvalisus. 2011 antakse käiku 144 uut lasteaia kohta koostöös arendajaga Alasniidu elurajoonis, kavandatakse lõpetada Harkujärve küla ja Tabasalu aleviku ühendustee ehitus Sütetsa tee baasil ja teede ehitust Tabasalus Sarapuu elurajoonis.

Ametnike palku ei ole kavas korrigeerida.

JÕELÄHTME

6 443 454 eurot.

+2,5 %

Prioriteetseks suunad on haridus (Loo lasteaia lisarühmade ehitus), ÜVK projekti kaasfinantseerimine Loo, Iru ja Nee-me piirkonnas ning tänavalgustuse rajamine. Lisaks on kavas Uusküla kergliiklustee projekt.

Kulud omavalitsuste töötajale on 10% väiksemad.

KEILA LINN

10,3 miljonit eurot.

+1,4 %. Kulud on 10 % suuremad.

Haridus (57,6 %). Investeeringutest lasteaia Vikerkaar kahe rühmaruumi remont ning Keila jõe vasaku haru avamise projekti esimene etapp. Olulised tegevused on Harjumaa raamatukogu ning muusikakooli kolimine uude koolimajja.

Jäävad 2010. aasta tasemele.

KEILA VALD

4 075 183 eurot.

+4,6 %

Teede ja tänavate korrashoid, veevarustus, kalmistute korrashoid ja haridus

Personalikulud jäid 2010. aasta tasemele.

KERNU

2 528 000 eurot.

Jäi samaks.

Olulisemad on kulud koolide ja lasteaia ülalpidamiseks, min-geid suuri projekte 2011. aastaks ette ei näe.

Töötajate palgad on samad, mis 2010. aastal.

KIILI

4 139 055 eurot.

+5,5 %

Suure osa eelarvest moodustavad hariduskulud (2,58 milj). Investeeringutest on kavas uue lasteaia rühma avamine ning kergliiklusteede rajamine. Alustatakse Nabala Palvemaja renoveerimist.

Valitsemiskulud on vähenenud.

KOSE

3 542 700 eurot, lisaks 1,1 miljonit riigieraldistena.

Jäi samaks.

Eelarve prioriteet on haridus ja veemajandus. Hariduses läheb enamus vahendeid Kose Gümnaasiumi rekonstrueerimiseks ning lastele lasteaiakohtade loomiseks. Veemajandusele kulutatakse lisaks EL rahadele 290 000 eurot.

Ei ole kavas palku tõsta.

KUUSALU

Eelarve on veel vastu võtmata.

Eelarve maht võrreldes 2010. aastaga on vähenenud.

Prioriteet: haridus (64 % kulu-dest). Investeeringud: ettevalmistused Kiiu Lasteaia ehituse alustamiseks, Vihasoo kanalisatsiooniprojekti omaosalus, hajaasustuse veeprogrammi jätkamine.

Palgafond jääb samaks võrreldes 2010. aastaga.

e ja valdade eelarvetest

KÕUE Eelarve pole veel kinnitatud.	Tulude maht langeb seoses riigieraldiste vähenemisega, omatulud peaksid veidi kasvama. Seetõttu peavad vähene-ma ka kulud.	Esialgselt on rohkem investee-ringuid kulude kokkuhoidu: tänavavalgustuse energiasääst-likumaks vahetamine, hoonete soojustamine jne.	Suuri investeeringuid pole.
LOKSA Umbes 3 miljonit eurot.	Jäi samaks.	Prioriteet on haridus. Suuri investeeringuid ei planeeri.	Ei.
MAARDU 9 220 958 eurot.	Umbes -4,7 %.	Prioriteediks on haridus ja sot-siaalabi. Investeeringud: kerg-liiklustee ehitus omafinantsee-ringuga.	2011. aastal on omavalitsuse töötajate palgafond väiksem.
NISSI Eeldatavalt võetakse vastu 10. märtsil, 2,5 miljonit eurot.	Jääb samaks.	Prioriteediks on haridus. Suu-remad investeeringud on pla-neeritud teede hoiuks: 64 590 eurot.	Töötajate palk tõuseb 12 %, taastatakse kärbitud palga osa.
PADISE 1 918 876 eurot.	+7 %.	Haridus ning kultuur ja sport. Tähtsamad valla projektid on mitmeaastane, Padise kloostri arengule suunatud Interreg IV A projekt "Ajalooline sild Padi-se ja Vantaa vahel".	Kulud töötajatele ei suurene v.a. lasteaiatöötajad, kelle pal-gafondi suurendati ligi 8%.
PALDISKI 3 800 000 eurot.	Esialgne prognoos: jääb sa-maks.	Koolid, lasteaiad, linnavalitsus, vee- ja kanalisatsiooni võrgu renoveerimine, toimetulekutoe-tused, teede korrashoid	Väiksemad.
RAASIKU 3 733 303 eurot	-7,7 %. Et eelmisel aastal oli Aruküla põhikooli ehitus, siis see moonutab eelarvete võrd-lust.	Prioriteete on kolm: Raasiku staadioni ehituse jätkamine, Aruküla lasteaeda kümnenda rühmaruumi väljaehitamine, ühisveevärgi projektis osale-mine.	Palgatõusu ette nähtud ei ole, tõus palgafondis on koosseisu suurenemise tõttu.
RAE 14 273 511 eurot.	Kasv väga suur: 15,3%. Sa-mas tuleneb kasv põhiliselt investeeringutest.	Hariduskulud moodustavad suurima osa (ilma investeeringuteta 58,4 %). Investeeringu-tes on 2 põhivaldkonda: maan-teetransport ja haridus (Lagedi Põhikooli ja Assaku lasteaia renoveerimine).	Ei ole kavas palku tõsta.
SAKU Eelarve võetakse vastu 10. märtsil.	Eelarve tulud suurenevad 5 miljonit krooni ehk 4 %.	Jätkatakse 2009. aastal alus-tatud Saku aleviku ühisveevär-gi ja -kanalisatsiooni ehitamise ja rekonstrueerimise (ÜVK) projektiga. Laiendatakse laste-aeda Päikesekiild. Koostöös Saue vallaga rajatakse Saue valda Nõlvaku lasteaed	Alates 1.07.2011 suurenda-takse hallatavate asutuste per-sonalikulud 25 565 euro võr-ra. Ametnike palgatõusu ka-vandatud ei ole.
SAUE LINN 9 659 000 eurot.	Tulud ja kulud on prognoositud praktiliselt samale tasemele.	Majanduskulud 39 %, haridus 33 %. Suurimad investeeringud: Saue ühisveevärgi ja ka-nalisatsiooni projekt, Avatud Noortekeskuse lõpetamine, teedeehitus.	Personalikulude kasvu põhjus-tab täiendavate ametikohtade loomine Saue Noortekeskuses-se, Saue Gümnaasiumisse, Saue Muusikakooli ja Saue Päevakeskusesse.
SAUE VALD 9 659 000 eurot.	+16,7 %. Tulud laekusid prog-noositust paremini ja osad in-vesteeringud lükkusid sellesse aastasse.	Prioriteetideks investeeringud, haridus ja sotsiaaltoetused (sh lasteaia kompensatsiooni oluli-ne tõus). Investeeringutest on olulisemad vesi ja kanalisat-sioon, tänavad, lasteaia projek-teerimine ja osaline ehitus.	Ei.
VASALEMMA 2,33 miljonit eurot.	Eelarve maht suurenes 49 598 eurot (+2 %). Suureneb eelkõi-ge finantseerimistehingute ar-velt. Samas tulused on vähem 400 241 ja tegevuskuludid roh-kem 92 809 euro võrra.	Eelarve prioriteet on investee-ringud, sh tule- ja liiklusohu-tuse parandamine vallas. Inves-teeringuteks on planeeritud 181 991 eurot, sh. Vasalemma Põhikooli ja Betooni tee vahe-line kergliiklustee ehitus.	Ei kasva. Küll suurendab per-sonalikuludid sügisest koolides ja lasteaedades tugiteenuste ametikohtade täitmine.
VIIMSI Umbes 20 miljonit eurot	Jäi samaks.	Haridus 60%; laenu-de tagasi-maksmine – 17% eelarvest. Investeeringute prioriteedid: veemajandus, valla teede ehitus.	Palku tõsta kavas ei ole.

RIIGIKOGU VALIMISED

Nr. 639

Ago Kokser

Seisan selle eest, et:

- kõigile oleks tagatud tasuta gümnaasiumiharidus,
- hariduse andmine ei läheks ainult erakätesse,
- munitsipaalkoolid jääksid piisima,
- maksukoormus oleks õiglane,
- kohalikud omavalitsused oleksid jätkusuutlikud ja neil oleks piisavalt vahendeid kohapealse elu nor-maalseks korraldamiseks,
- ühistransport sõidab maale regulaarselt,
- noorus või töökogemuse puudumine ei tähendaks töötuna lootusetut ootamist tööturul.

Ago Kokser, Harjumaa Ühistranspordikeskuse tegevjuht Keskerakond, kandidaat nr. 639

“Plaanis on Riisipere-Turba raudteeliini taastamine.”

■ Telefonipositsioneerid kinnitab, et iga päev liikleb Tal-linn-Haapsalu vahel 4000 sõitjat. Enamik neist piirdub siiski lühisõitudega. Haapsalu linnast Tallinna ja vastupidi sõidab päevas 400 inimest. Seda nii bussi kui autoga.

Kas poleks mõttekas taaskäivitada rongiliini Tallinn-Haapsalu vahel?

Viisime läbi inimeste liiklusharjumuste uuringu Lääne-Harjus ja Läänemaal. Tulemus ei üllatanud, pigem kinnitas seniseid andmeid ja julgustas planeeritud edasi arendama.

Kas on oodata raudteeliikluse taasavamist Tallinn-Haapsalu liinil?

Lähiaastatel kindlasti mitte. Küll peaks taastama raudteeliini Riisiperest Turbani, kokku 7,5 kilomeetrit. See projekt tooks kasu 7,7 miljonit eurot ehk 740 000 eurot kilomeetri peale. Seda 30 aasta peale.

Nimelt kinnitavad uuringud, et kui Tallinn-Turba vahel käima panna uued kiired rongid, võib see juurde tuua 25 500 ühistranspordi-reisi aastas. Enamiku sellest moodustavad bussi- ja autosõidust loobujad. Kui palju aga maksaks selle raudteeliigu rajamine, pole veel täpselt teada – pole võetud pakkumisi erinevatelt firmadelt. Teada on vaid see, et on olemas raudtee tamm ja see on uuringute kohaselt kasutuskõlblik. Saadavast piletitulust ehk 7,7 miljonist eurost peaks aga piisama ehituskulude katteks.

Järelikult on see liin perspektiivis kasumlik. Aga edasi – Riisiperest Haapsaluni, ehk täpsemalt Rohukülani, kust väljuvad ka praamid Hiiumaale?

Uuritud piirkonna teiseks tõmbekeskuseks Tallinna kõrval on Haapsalu. Iga päev sõidab Haapsalu Tallinna vahel 4000-6000 reisijat. Kõige tihedam on liiklus Haapsalust Ristini, siis liiklus hõreneb; uus liiklusvoog algab Turbast, tulles Tallinnani. Tähendab – vahepealsed peatused tuleb säilitada. Inimesed ei sõida Haapsalust otse Tallinnani. See aga tingib vahepeatuste olemasolu.

Järelikult ei saa inimene ka uue kiirrongiga tunniga Haapsalust Tallinnasse. Seda kinnitab ka uuring – enamik reisijaid piirdub siiski lühisõitudega, otse Haapsalust Tallinnasse ja vastupidi reisib päevas 400 inimest.

See tähendab, et raudteeliini Tallinn-Haapsalu taastamisel pole mõtet?

Seda ei saa öelda. Mina olen rääkinud vaid reisijateveost, raudteed pidi liigub ka kaup. Tuleb uurida ka kaubaveo võimalusi.

Miks hakkas Harjumaa Ühistranspordikeskus, kus seni tegeldi bussiliikluse korradusega Harjumaa, järsku tegelema hoopis raudteetranspordiga?

Käsitleme reisjate vedu tervikuna, olgu tegu siis raudtee või bussiliinidega. Uuringu käigus soetasime ka liinivõrgu modelleerimise tarkvara, oleme uurinud näiteks võimalusi Saaremaalt Tallinna sõiduks ka nii, et Ristini saab bussiga, edasi aga raudteel. Kuna reisijad kaotavad mugavuses, siis sellised liinid vähemalt lähiajal toimima ei hakka.

Eelmise ristsõna vastus: hing vajab toitu

	Lavastuse looja, režissöör	Meega segatud öietolm		Tund	... Ergma	2005. a. USAd laastanud orkaan	Pügal		Väävel	Energia-salvesti	Tööriist		Mõõt-ühikute süsteem	Kodumaa	Teisipäev	Häda-kutsung	
Läbisõit			Elavtara Vastu-					Sik-... Inglise laulja ... Stewart				Riidesort Masti rõhtpuu					
Läbiv ava				Pajats Malbus, pehmus					Sauna aurumasin Pidulik tervitus						N naaber Tantsu-samm		
PILDIL ON Lool elav laulutäht													Eksimus Mehenimi				
Helilooja ... Oit					Kitsas tee Teatud spetsiifiline turg					Lõuna-Ameerika sõraline Religioon						Saksa endine autokonstruktor	
	Rahu (vene k.)	Elatusvahendid	Liiter	Loom	Oskamatus, osavusetus	Kohver	Süid		Magamis-tarbed Üleannetu			...painaja Kurzeme			Magistraat Laulja		
Maitsetaim							Idamaine peakate ... Manche					Küisisõna ...kraav (dreen)		Tee lahti! Söögikoht		Veregrupp Tööriist	
Isamaaliit			VASTUS Heelium													6. Astelpõõsas	
Klubiline asutus								ma, ..., ta Elektrimöödik		Kunst (inglise k.) Kõrva-põletik			...elu (armuelu) Unevaevas				
	Vestluse sisu Kajalood						Toiming Mängukaart		Kloun Küila Ülenurme vallas			Füsioloogiline puhkeseisund Inclusion Bodies			Tuulehoog Sugulane		
Noot			Sete Aina, üha				Spordiala Armeenlaste esiisa							Suusataja Teiste abita (murdes)			
Konna-kuusk				Joosep Toots tähtis püstolile ... raudu Vastine						Aitaja Lehekuu					Reaumur 2 x täht		
North		Purjelaev sine anno					Müksima H naabrid					Veidi Saksa k. asesõna				Kaalium	
Eoskott						Korvpalliveteran Anno				Tantaal 50.		... ex machina Henri			Rootsi kroon Reede		
Küibeke					Auaste					...nuhtlus			Saksa k. artikkel			EESTI RAHVA RISTISÕNAD RISTIK	

Konkurentsivõimelise haridusega Harjumaa?

■ Me kõik soovime kõrgepalgaliste töökohtadega Eestit ja Harjumaad. Selliste töökohtade tekkimise võti on hea haridus.

Maris Liiders
Harju Maavalitsuse haridus- ja sotsiaalosakonna juhataja

Hea haridus tähendab suuremat palka, paremat kaitset töötuse vastu ja suuremat pensiooni tulevikus. Võimalus saada maailmatasemel haridust annab peredele suurema kindlustunde laste saamisel. Parem haridus tagab tervislikuma ja õnnelikuma elu. Selleni jõudmiseks on mõõdapääsmatu jätkata haridussüsteemi ümberkorraldustega. Sisulise haridusreformi jätkamiseks tuleb vastu võtta uus haridusseadustik, mis ei käsitleks haridust enam asutuste ja majakarpide kaupa, vaid sisust lähtuvalt. Hariduskorralduse läbiv eesmärk on hariduse kvaliteet.

Hea haridus algab heast alus- ja põhiharidusest, mille aluseks on vanemate põhiseaduslik kohustus hoolitseda ja vastutada oma lapse arengu eest. Igale lapsele tuleb tagada lastehoiuteenus ja võimalus omandada kvaliteetne alusharidus. Alus- ja põhihariduses peab keskendumisele õppimiskohasele, iseseisva mõtlemisele, loovusele ja õpijulgusele kujundamisele.

Keskendumine hariduse sisule ning omandivormidele vabadus ja võrdsus on eeldused Eestile sobivaima haridusvõrgu kujunemiseks.

I ja II kooliastme lapsed (7.-12.aastased) peavad saama käia

kodulähedases koolis. Seepärast pooldan väikeste vallakoolide säilimist, et lastel säiliks turvatunne. Soodustada tuleb lastevanemate suuremat osalust õppeprotsessis ning võimaldada koolide juures selleks vajalikku ettevalmistust, tagada vanemale võimalus tulla kooli või kooli juures asuvasse nõustamiskeskusesse kompetentse ja usaldusväärse tugiisiku juurde oma muresid kurtma ja tuge saama.

Vajame parimaid

Peame jõudma selleni, et õpetajakutset väärtustava palgapoliitika ja kaasaegse töökeskkonna tulemusel soovivad õpetajaks minna oma ala parimad. Õpetajakutse valikut tuleb pakuda aktiivselt juba alates keskkoolist, lähtudes “Noored kooli!” ja teiste sarnaste projektide kogemusest.

Õpetajatele tuleb tagada kõrgetasemeline baas- ja täiendkoolitus. Enamikus OECD riikides on Eestiga sarnased mured – õpetajaskond vananeb, töötasu on harva konkurentsivõimeline, äärealadele on keeruline õpetajaid leida ning mõne õppeaine jaoks (nt loodusteadused, matemaatika, arvutiõpetus) on kvalifikatsioonitõrgete õpetajate palkamine üha keerulisem.

Õpetajate pedagoogilised oskused peavad vastama uuenenud rollile, kus õpetaja ei ole mitte teadmiste edasiandja, vaid suunaja ja juhendaja, loovusele, koostööle ja õppimisele motiveerija.

Õpetaja peab oskama kasutada infotehnoloogilisi vahendeid mitte ainult oma tunni ettevalmis-

tamisel, vaid ka tunni läbiviimisel. Vähetähtis ei ole õpetaja roll kogukonna ja kooli sidustajana – lapsevanemate ja teiste kogukonna liikmete partnerina. Selleks, et kooli tuleksid võimekad, loovad, hoolivad ja andekad õpetajad, tuleb alustada nende professionaalsuse ja enesekindluse suurendamisest.

Olemasolevate koolivõrgu korrastamise kavade peamine lähtealus on rahvastikuandmed. Üldjuhul eeldatakse, et esimesse klassi minevate laste arvu määrab otseselt omavalitsuses sündinute arv.

Tulemuseks on lühiajaline haridusprognoos, kus rahvastiku rändekomponent on vaatluse alt väljas. Kasutatud lähenemisi ei võimalda nende kavade alusel üle-eestilist usaldusväärset pikaajalist koolivõrgu kavandamist. Selle tarvis tuleb koostada rahvastikuprotsessi eri komponentide pikaajaline prognoos, mis on seotud ettekujutusega Eesti asustussüsteemi võimalikust tulevikust.

Sealjuures on tähtis, et riik määraks regionaalpoliitilised toetused piirkondade arengu kiirendamiseks tasakaalustatud regionaalarengu põhimõttest lähtudes.

Vajalik selgitustöö

Kõige olulisem järeldus olemasolevatest arengukavadest: koolivõrgu optimeerimisel tuleb riigi ja kohalike omavalitsuste vahel saavutada konsensus kvaliteetse hariduse tagamise miinimumkriteeriumides. See annab riigile, koolipidajale ja koolile teadmise, millised on osapoolte kohustused ja nende täitmiseks

vajalikud ressursid. Harju maa- vanema korraldusega on loodud tööruhm Harjumaa koolivõrgu korrastamiseks.

Koolivõrgu optimeerimine tuleneb eelkõige objektiivsetest vajadustest, aga puudutab ebamugavalt paljusid inimesi, kõigepealt paljusid õpilasi ja nende vanemaid, kes peavad ümberkorralduste tagajärjel muutma oma elukorraldust, et lapsed kooli jõuaksid ja uue kollektiiviga harjuksid.

Teiseks avaldab koolivõrgu optimeerimine suurt mõju õpetajate töökohtadele ja nende asukohtadele. Seetõttu võivad ümberkorralduste kavandajad kohata ägedaid vastaseid, kes teevad kõik, et harjumuspärase olukorda säiliks. Koolivõrgu optimeerimise tulemuslikkust tuleb selgitada täpselt kõigile osapooltele – lastevanematele, kooliperele, kogukonna liikmetele.

Et säilitada laste arvu vähenedes piisava suurusega kool ja tagada õppekvaliteet, tuleb naaberomavalitsustel koolivõrgu optimeerimisel rohkem koostööd teha. Koostöö ning informeerimise läbimõeldud korraldamisega saab maandada lastevanemate hulgas ümberkorraldustega seotud ebamugavustest tekkivaid pingeid.

Vabanevate ruumide ja hoonete edasise kasutuse plaani koostamisel on kogukonna abi ideede genereerimisel hädavajalik. Seetõttu tuleb ümberkorralduste kavandamisse kaasata nii kohaliku omavalitsuse ametnikud ja koolide direktorid kui ka õpetajad, õpilased ja lapsevanemad.

MÄLUMÄNG

Talvemnemo 2011

9. mäng

1. Kes on see poetess, kes selle noorkunstniku näitustest kirjutades kasutas nimetust Heiki navi Trola (võrdle: Leonardo da Vinci) ning saab sellega Navitrolla (Trola Navi külast) ristiemaks. Kunstnik leidiski nii oma artisti-nime.

2. Kui 1869. a meeleheitele aetud, nälginud ja puupaljas rahvas igast kodumaa nurgast massiliselt töötatud maad läks otsima, siis kirjutas üks tuntud eestlane: “Jumal, halasta – mis on meie maast ja rahvast saanud! Kuidas oli eestlane seal vanal ajal valmis oma viimast veretilka isamaa eest ära valama, ja nüüd? Ta ruttab, et oma kodumaad ülepeakaela seljataha saaks!” Kes oli see mees, kelle süda valutas eestlaste tuleviku pärast?

3. Kelle loodud film “Alice Imedemaal” on mõtteliseks järjeks Lewis Carrolli kirjandusklassikasse kuuluvatele raamatutele Alice`st? Tema filmiversiooni peategelaseks on täiskasvanuikka jõudnud Alice, kes naaseb lapsepõlve Imedemaale. Režissöör segab mängufilmi ja arvutianimatsiooni ning lisab neile ka veel kolmanda mõõtme.

4. Esimene NATOsse kuuluva riigi kommunistist president valiti 1996. a. Mis riigis?

5. Merenduses on tuntud laevamanööver, mis kannab nimetust Williamsoni pöörde. Millal sooritatakse see manööver?

6. Kui Rooma riik langes, arenes ladina keelest mitu romaani keelt. Hispaania vanim mitteladina kirjandus sündis suulisest pärimusest, mis tekkis enne 10. saj. Need on armastusvärsid romaani murrakus, mida rääkisid mauride võimu all olevad hispaanlased. Mis nimetust kandis see keel?

7. El trampolin, catro elastico või lihtsalt Nissen – mille- ga on tegemist?

8. mängu vastused: 1. kolmas, 2. Henrik Sienkiewicz, 3. angerjas, 4. Kalimantan ja Sumatra, 5. Green river, 6. sõjakirves, 7. Rudolph Valentino. Punktid: A. Espenberg ja K. Andresen 100, P. Böckler 84 p.

Küsimused koostas Peeter Kubo. Vastused saada marko@harjuelu.ee.

ESMASPÄEV 07.03 ETV

05.00 ERR uudised
06.55 Terevisioon
08.55 Maahaigla: Tobedused
09.45 Terevisioon*
11.40 Sõida maale!*
12.25 Mida teie arvate? Kinkimine*
13.15 Hajameelselt abielus*
13.45 Jamie Oliver kodus: Kartulid*
14.10 Allo Allo!*
14.35 Revolutsioon, mida ei tulnud*. Dokfilm
16.10 Väike maja preerias: Kuri süda
17.00 Aktuaalne kaamera
17.10 Õnne 13
17.40 Maahaigla: Tobedused*
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.05 Osoon
20.30 Töötotsija
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.39 100 luulepärlil: Õnnelaul
21.40 Valimiste foruum
22.30 Välisilm esitleb: Võim. Dokfilm
23.35 Ringvaade*
00.45 ERR uudised

KANAL2

06.00 Aardekütt: Kadunud kontakt*
06.45 Mask: Valige roheline
07.10 Richie Rich
07.35 Uudishimulik George
08.00 Reporter*
09.00 Tee õnnele, 643*
10.00 Vaene rikas tüdruk, 48/142*
11.00 Kodus ja võõrsil, 4933*
11.30 Sõnasõda*
12.30 Poliitbänd*
13.30 Aardekütt: Voodoo rist
14.25 Regina, 53/195
15.25 Lastega kodus: Kala nimega Martin. Pulmad, 1
16.25 Vaene rikas tüdruk, 49/142
17.25 Tee õnnele, 644
18.25 Kodus ja võõrsil, 4934
19.00 Reporter
20.00 Vösareporter
20.35 Ellujääja
21.05 Mentalist: Punane tüütus
22.05 Lõbulinnu salapäevik
22.35 Jahtunud jälg: Surmanuhtlus
23.35 Pärpõrgu perekond: Tänavapidu
00.05 Arapanija*
00.35 Euroopa pokkeriturnee 6. hooaeg
01.35 Terminaator – Sarah Connori kroonikad: Samson ja Delilah
02.20 Vennad ja õed: Pöörane beebipidu
03.05 Reporter*
03.55 Kokasaade – Lusikas*
04.30 Rosamunde Pilcher – Jälleenägemine jõe ääres*. Romantiline draama

TV3

06.15 Winxid
06.40 Miki ja Donaldi seiklused
07.05 Beyblade: metallvõitlejad: Kättemaksumihuline lõhkuja
07.30 Teismelised ninjakilpkonnad
07.55 Armastuse aeg, 81*
08.50 Kirgede torm, 1138*
09.55 Kodu keset linna*
10.30 Vaprad ja ilusad, 5911*
11.00 Top Shop
11.25 Simpsonid: Lastevanemate koosolek saadetakse laiali
11.55 Simpsonid: Ümber Springfieldi
12.25 Hull sinu järele: Kojusõit
12.55 Kinominutid*
13.30 Eesti otsib superstaari. Jõhvi eelvoor*
14.30 Kälimehed*
15.30 Vaprad ja ilusad, 5912
16.00 Südamehää!l: Alisa, 197
17.00 Armastuse aeg, 82
18.00 Kirgede torm, 1139
19.00 Seitsmesed uudised
19.30 Kodu keset linna
20.00 Koige naljakamad koduvideod
20.30 C.S.I. Miami: Kokkupõrge
21.30 SUUR FILM: Põletada pärast lugemist. Komöödia
23.25 C.S.I. kriminalistid: Prussakad
00.20 Miami Vice: Liiga hilja
01.20 Koige naljakamad koduvideod*
01.50 Eesti otsib superstaari. Jõhvi eelvoor*
02.40 Kälimehed*
03.35 Stop!*
04.05 Metsik Põhjala: Unistused, plaanid ja golfiplatsid
04.55 Südamehää!l: Alisa, 197*
05.45 Seitsmesed uudised

TEISIPÄEV 08.03 ETV

05.00 ERR uudised
06.55 Terevisioon
08.55 Maahaigla: Vanakraam
09.45 Terevisioon*
11.40 Prillitoosi õnnesoovid*
11.50 Prillitoos*
12.40 Puutepunkt*
13.10 Ajavaod: Barbaruse lahkumine*
13.35 Osoon*
14.05 Laskesuusatamise MM
Hantõ-Mansiiskis: Meeste 20 km
16.50 Üks tegu: Ehitamine
17.00 Aktuaalne kaamera
17.10 Õnne 13
17.40 Maahaigla: Vanakraam*
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.05 Vabariigi kodanikud
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.39 100 luulepärlil: Küll ma ootasin sind
21.40 OP!l
22.10 Armukesed
23.00 Minu pere: Koeraelu*
23.35 Ringvaade*
00.35 Sõida maale!*
01.23 ERR uudised

KANAL2

06.00 Aardekütt: Voodoo rist*
06.45 Mask: Kerge nagu sulg
07.10 Richie Rich
07.35 Uudishimulik George
08.00 Reporter*
09.00 Tee õnnele, 644*
10.00 Vaene rikas tüdruk, 49/142*
11.00 Kodus ja võõrsil, 4934*
11.30 Vösareporter*
12.05 Kodutunne*
13.00 Pehmed ja karvased*
13.30 Aardekütt: Puhkus Roomas
14.25 Regina, 54/195
15.25 Lastega kodus: Pulmad, 2
16.25 Vaene rikas tüdruk, 50/142
19.00 Reporter
20.00 Krimi
20.30 Knight Rider: Välju, valgus, sisene, rüütel*
21.30 Eluaegsed
22.00 Kassnaine. Märul
00.00 Kurjuse kannul: Tähtis nina
00.55 Meedium: Huvipakkuv isik
01.40 Metsroosid: Nafta ja vesi
02.25 Vennad ja õed: Kaotatud ja leitud
03.10 Vösareporter*
03.40 Reporter*
04.30 Mesinädalad Floridas*. Romantiline draama

TV3

06.15 Winxid
06.40 Miki ja Donaldi seiklused
07.05 Beyblade: metallvõitlejad: Aquario väljakutse
07.30 Teismelised ninjakilpkonnad
07.55 Armastuse aeg, 82*
08.50 Kirgede torm, 1139*
09.55 Kodu keset linna*
10.30 Vaprad ja ilusad, 5912*
11.00 Top Shop
11.25 Simpsonid: Springfieldi sidemees
11.55 Simpsonid: Trooja sidrun
12.25 Hull sinu järele: Väiksed ampsud Murrayle
12.55 Stop!*
13.30 Kutsuge Cobra 11: Väljaränne*
14.30 C.S.I. Miami: Kokkupõrge*
15.30 Vaprad ja ilusad, 5913
16.00 Südamehää!l: Alisa, 198
17.00 Armastuse aeg, 83
18.00 Kirgede torm, 1140
19.00 Seitsmesed uudised
19.30 Kodu keset linna
20.00 Kaua võib!
20.30 Dr House: Õndsad on need, kes ei tea
21.30 Unistuste agentuur
22.30 Aeg ei anna armu. Krimidraama
00.35 C.S.I. kriminalistid: Koeraelu
01.30 Põgenemine: Tõbras
02.20 Uudisteankrud: Võimaluste õo
02.45 Uudisteankrud: Gracie kiusupunn
03.10 Unistuste agentuur*
04.05 Metsik Põhjala: Vene grippi
04.55 Südamehää!l: Alisa, 198*
05.45 Seitsmesed uudised

KOLMAPÄEV 09.03 ETV

05.00 ERR uudised
06.55 Terevisioon
08.55 Maahaigla: Kas minna või jääda?
09.45 Terevisioon*
11.45 OP!l*
12.15 Batareja*
12.40 Tugitooliteater: Automobiil
12.55 Omavahel: Eero Spriit
13.00 Vabariigi kodanikud*
13.55 Minuscul: Säase pärastlõuna*
14.05 Laskesuusatamise MM
Hantõ-Mansiiskis: Naiste 15 km
16.10 Väike maja preerias: Pähklisalu libahunt
17.00 Aktuaalne kaamera
17.10 Õnne 13
17.40 Maahaigla: Kas minna või jääda?l*
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
19.30 Lotokolmapäev
20.05 Pealtnägija
20.55 Viking Lotto
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.39 100 luulepärlil: Luigeluulinn
21.40 Eesti film: Et meeldiks kõigiile. Dokfilm
23.10 Ringvaade*
23.40 Lotokolmapäev*
00.10 Viking Lotto*
00.19 ERR uudised

KANAL2

06.00 Aardekütt: Puhkus Roomas*
06.45 Mask: Hea, paha ja kalamees
07.10 Joonissari Richie Rich
07.35 Uudishimulik George
08.00 Reporter*
09.00 Tee õnnele, 645*
10.00 Vaene rikas tüdruk, 50/142*
11.00 Kodus ja võõrsil, 4935*
11.30 Krimi*
12.00 Arapanija*
12.30 Knight Rider: Välju, valgus, sisene, rüütel*
13.30 Aardekütt: Värtnavärk
14.25 Regina, 55/195
15.25 Lastega kodus: Auk seinas. Pesapallur Stephanie
16.25 Vaene rikas tüdruk, 51/142
17.25 Tee õnnele, 646
18.25 Kodus ja võõrsil, 4936
19.00 Reporter
20.00 Vösareporter
20.30 Kodutunne
21.30 Pilvede all
22.30 Õde Jackie: Magusat küllaga
23.10 Hea naine: Tertivus
00.10 Chuck: Chuck Nemesise vastu
01.05 Kurjuse kannul: Tähtis nina*
01.50 Vennad ja õed: Sild üle vaevavete, 1
02.35 Rooli võim*
03.00 Krimi*
03.25 Reporter*
04.15 Mootorite maailmas*
04.30 Meedium: Huvipakkuv isik*
05.15 Metsroosid: Nafta ja vesi*

TV3

06.15 Winxid
06.40 Miki ja Donaldi seiklused
07.05 Beyblade: metallvõitlejad: Meie eriline kõik! Sagittario
07.30 Teismelised ninjakilpkonnad
07.55 Armastuse aeg, 83*
08.50 Kirgede torm, 1140*
09.55 Kodu keset linna*
10.30 Vaprad ja ilusad, 5913*
11.00 Top Shop
11.25 Simpsonid: Radioaktiivne mees
11.55 Simpsonid: Kodu kullakallis
12.25 Hull sinu järele: Linn
12.55 Tätte ja Matvere imeline ilmareis*
13.30 Meisterkock*
14.30 Castle: Ta soontes voolab jää*
15.30 Vaprad ja ilusad, 5915
16.00 Südamehää!l: Alisa, 200
17.00 Armastuse aeg, 85
18.00 Kirgede torm, 1142
19.00 Seitsmesed uudised
19.30 Kodu keset linna
20.00 Stiilipäevik: Appi tõttab Ženja Fokin
20.30 Eesti narkomuulad, 2
21.30 Kättemaksukontor: Piinakamber, 1
22.30 Kolmeraudne
23.35 NCIS kriminalistid: Teesklus
00.35 Päästjad: Talla all
01.30 Kinominutid
02.00 Naiste mõrvaklubi: Transvestiiditransa
02.50 Kolmeraudne*
03.40 Kinominutid*
04.05 Metsik Põhjala: Kodiaki hetk
04.55 Südamehää!l: Alisa, 200*
05.45 Seitsmesed uudised*

NELJAPÄEV 10.03 ETV

05.00 ERR uudised
06.55 Terevisioon
08.55 Maahaigla: Päästa mind vaevast
09.45 Terevisioon*
11.45 Pealtnägija*
12.30 Oksjon. Heinz Valk
13.00 Armastuse, mitte raha pärast*
13.30 Väärtus elutööle*
14.20 Püramiidi tipus: Politoloog Rein Taagepera*
14.50 Reisile minuga: Põhja-Goa*
15.15 Valige mind!l Dokfilm
16.10 Väike maja preerias: Klassikokkutulek
17.00 Aktuaalne kaamera
17.10 Õnne 13
17.40 Maahaigla: Päästa mind vaevast*
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.05 Kahekõne
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.39 100 luulepärlil: Lõpp
21.40 Kapital
22.10 MI
22.40 Muusikadokk: Lootuse muusika, 2/2
23.25 Eesti TOP 7*
00.05 Ringvaade*
01.11 ERR uudised

KANAL2

06.00 Aardekütt: Värtnavärk*
06.45 Mask: Kaubamaja
07.10 Richie Rich
07.35 Uudishimulik George
08.00 Reporter*
09.00 Tee õnnele, 646*
10.00 Vaene rikas tüdruk, 51/142*
11.00 Kodus ja võõrsil, 4936*
11.30 Ellujääja*
12.00 Pilvede all*
13.00 Väljalend*
13.30 Aardekütt: Otse minevikust
14.25 Regina, 56/195
15.25 Lastega kodus: Joey läheb Hollywoodi
16.25 Vaene rikas tüdruk, 52/142
17.25 Tee õnnele, 647
18.25 Kodus ja võõrsil, 4937
19.00 Reporter
20.00 Eesti kõige-kõige
20.30 Ühikarotid
21.30 Rahvuslik julgeolek. Möllukomöödia
23.15 Luukerevõti. Õudusfilm
01.15 Supernatural: Malleus Maleficarum
02.00 Ilmsi imedemaal
02.45 Hea naine: Tertivus*
03.30 Reporter*
04.20 Hooaeg*
04.55 Kodusaade*
05.40 Kadunud maailm

TV3

06.15 Winxid
06.40 Miki ja Donaldi seiklused
07.05 Beyblade: metallvõitlejad: Merc'i ohtlik lõks
07.30 Teismelised ninjakilpkonnad
07.55 Armastuse aeg, 84*
08.50 Kirgede torm, 1141*
09.55 Kodu keset linna*
10.30 Vaprad ja ilusad, 5914*
11.00 Top Shop
11.25 Simpsonid: Radioaktiivne mees
11.55 Simpsonid: Kodu kullakallis
12.25 Hull sinu järele: Meie viisteist minutit
12.55 Stiilipäevik: Appi tõttab Ženja Fokin*
13.30 Eesti narkomuulad, 2*
14.30 Kättemaksukontor: Piinakamber, 1*
15.30 Vaprad ja ilusad, 5916
16.00 Südamehää!l: Alisa, 201
17.00 Armastuse aeg, 86
18.00 Kirgede torm, 1143
19.00 Seitsmesed uudised
19.30 Kodu keset linna
20.00 Kälimehed
21.00 Tätte ja Matvere imeline ilmareis
21.30 NCIS kriminalistid: Peitusemärg
22.30 Arva kes? Romantiline komöödia
00.35 Mängureeglid. Komöödia
02.25 Surmavaikus. Õudusfilm
03.55 Tätte ja Matvere imeline ilmareis*
04.20 Südamehää!l: Alisa, 201*
05.10 Seitsmesed uudised*

REEDE 11.03 ETV

05.00 ERR uudised
06.55 Terevisioon
08.55 Maahaigla: Tutti-frutti
09.45 Terevisioon*
11.45 Kahekõne*
12.40 MI*
13.10 Ajalik ja ajatu: Piibli taimed, 2 (subtiitritega)*
13.40 Rakett 69*
14.10 Kapital*
14.35 Kammerlikult igihaljast. Urmas Vulbi kvartett – Beatles
14.50 Laskesuusatamise MM
Hantõ-Mansiiskis: Meeste teatesõit 4x7,5 km
17.00 Aktuaalne kaamera
17.10 Õnne 13
17.40 Maahaigla: Tutti-frutti*
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.05 Mida teie arvate? Abielluda või mitte?
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.30 Aktuaalne Kaamera 55
21.58 100 luulepärlil: Rüblik
22.00 Spioonid: Venelane
22.55 Hung
23.25 Pealtnägija*
00.10 Kui kured lapsi ei too. Viis aastat hiljem, 2/2*
00.40 Ringvaade*
01.48 ERR uudised

KANAL2

06.00 Aardekütt: Otse minevikust*
06.45 Mask: Kanalitesurf
07.10 Richie Rich
07.35 Uudishimulik George
08.00 Reporter*
09.00 Tee õnnele, 647*
10.00 Vaene rikas tüdruk, 52/142*
11.00 Kodus ja võõrsil, 4937*
11.30 Eesti kõige-kõige*
12.00 Ühikarotid*
13.00 Vösareporter
13.30 Aardekütt: Toklamanee Sildad
14.25 Regina, 57/195
15.25 Lastega kodus: Lõpetajad. Õtsuta hälli
16.25 Vaene rikas tüdruk, 53/142
17.25 Tee õnnele, 648
18.25 Kodus ja võõrsil, 4938
19.00 Reporter
20.00 Jürgen Veberi trikituur
20.30 Sõnasõda
21.30 Kelgukoerad
22.40 Vahelevõtja: Hea usk
23.40 Noateral
00.40 Vabamõtletja. Draama
02.35 Vennad ja õed: Sild üle vaevavete, 2
03.20 Reporter*
04.10 Kelgukoerad*
05.05 Rahvuslik julgeolek*. Möllukomöödia

TV3

06.15 Winxid
06.40 Miki ja Donaldi seiklused
07.05 Beyblade: metallvõitlejad: Leone'i vasturünnak
07.30 Teismelised ninjakilpkonnad
07.55 Armastuse aeg, 85*
08.50 Kirgede torm, 1142*
09.55 Kodu keset linna*
10.30 Vaprad ja ilusad, 5915*
11.00 Top Shop
11.25 Simpsonid: Bart müüb oma hinge
11.55 Simpsonid: Taimetoitlane Lisa
12.25 Hull sinu järele: Meie viisteist minutit
12.55 Stiilipäevik: Appi tõttab Ženja Fokin*
13.30 Eesti narkomuulad, 2*
14.30 Kättemaksukontor: Piinakamber, 1*
15.30 Vaprad ja ilusad, 5916
16.00 Südamehää!l: Alisa, 201
17.00 Armastuse aeg, 86
18.00 Kirgede torm, 1143
19.00 Seitsmesed uudised
19.30 Kodu keset linna
20.00 Kälimehed
21.00 Tätte ja Matvere imeline ilmareis
21.30 NCIS kriminalistid: Peitusemärg
22.30 Arva kes? Romantiline komöödia
00.35 Mängureeglid. Komöödia
02.25 Surmavaikus. Õudusfilm
03.55 Tätte ja Matvere imeline ilmareis*
04.20 Südamehää!l: Alisa, 201*
05.10 Seitsmesed uudised*

LAUPÄEV 12.03 ETV

05.00 ERR uudised
07.30 Tuutu ja Potsu: Kui ei saa otse, siis ringiga ikka saab*
07.40 Völukarussell: Sisekujunduskatastroof*
07.50 Reis ümber maailma*
08.00 Muumioru lood: Piraatide piknik*
08.20 Lastekraan. Saame kokku Tomi juures*
08.50 Kokata on lahe: Värsked munanuudlid
09.00 Puutepunkt*
09.30 Töötotsija*
10.00 Sõida maale!
10.40 Õnne 13*
11.10 Pealtnägija*
11.55 Mida teie arvate? Abielluda või mitte?l*
12.50 Asja mõte, 9/9: Vaimukultuuri vägi
13.20 Laskesuusatamise MM
Hantõ-Mansiiskis: Naiste 12,5 km ühisstardist
14.45 Ainult kümme aastat
15.10 Loomasuu ei valeta: Pesakond
15.20 Laskesuusatamise MM
Hantõ-Mansiiskis: Meeste 15 km ühisstardist
17.00 Mina elan siin
17.30 Riigimehed, 2/8: Avatud ukсед
18.00 Püramiidi tipus: Arhitekt Henno Sillaste
18.30 Aktuaalne kaamera
18.40 Loodusdokk: Big Sur – metsik California rannik
19.35 Rakett 69
20.05 Reisile minuga: Goa džunglis
20.30 Õnne 13
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.20 Sport. Sport
21.36 100 luulepärlil: Siiski on elu ilus
21.40 Kiirabihaigla: Vaheldus
22.20 Midsomeri mõrvad: Surma vari
00.05 Jüri Üdi klubi*
01.00 ERR uudised

KANAL2

06.25 Tõelised koduperenaised
07.15 Reporter*
08.10 Vaprad kutsikad: Koerakoib. Vanad trikid
08.35 Ookeanitüdruku seiklused: Ajavalvur
09.00 Kodusaade – Lusikas
10.00 Kokasaade – Lusikas
10.45 Hooaeg
11.30 Rooli võim
12.00 Subboteja
13.00 Mootorite maailmas
13.20 Kolumbus
14.20 Isa ja skaut. Perekomöödia
16.05 Inetu Betty: Arved klaariks
17.05 Rosamunde Pilcher – Armastuse võit. Romantiline draama
19.00 Reporter+
19.35 Pehmed ja karvased
20.05 Bean – Täitsa lõpp film. Komöödia
21.55 Minu parima sõbra pruut. Romantiline komöödia
23.55 Mõõit täis. Põnevusdraama
02.00 Luukerevõti*. Õudusfilm
03.40 Reporter+*
04.10 Murtud lilled*. Draama
05.55 Rooli võim*

TV3

05.40 Kirgede torm, 602-603*
07.20 Huntik
07.45 Gormiti
08.10 Madagaskari pingviinid: Pingviini-võitja võtab kõik
08.35 Bakugan
09.00 Lassie: Avatud hooaeg
09.30 Imelaps Malcolm: Loise'i õde
10.00 D3: Võimsad pardid. Komöödia
12.05 Robinson Crusoe: 10. tund – petukaup
13.05 Kutsuge Cobra 11: Ela ja lase surra
14.05 Stop!
14.35 Jaht Nibelungide aardele. Seiklusfilm
17.00 Kälimehed*
18.00 Monk: Hr Monk ja magav kahtlusalune
19.00 Seitsmesed uudised. Nädalalõpp
17.00 Glee: Ballaad
18.00 Monk: Hr Monk läheb teatrisse
19.00 Seitsmesed uudised. Nädalalõpp
19.30 Rökkiv kool. Komöödia
21.45 Kälimehed
22.45 Tõeline näilisus. Romantiline komöödia
00.45 On või ei ole. Komöödia
02.25 Kahekõne minu aednikuga. Komöödia
04.20 Supersuur ja piitspeenike: Stefan ja Elizabeth*
05.10 Seitsmesed uudised. Nädalalõpp*

PÜHAPÄEV 13.03 ETV

05.00 ERR uudised
07.30 Jimmy Neutroni seiklused: Tõsine töö*
07.55 Inami: Saladus*
08.15 Kika ja Roobert: Kika ellujäämisõpetus*
08.30 Väike päästekaater Elias: Suurplingi uus pirn
08.40 Völukarussell: Otse avakosmosest
08.50 Kokata on lahe: Ahjukana soolakoorigus
09.00 Prillitoosi õnnesoovid
09.10 Prillitoos
10.00 Täheleav: Jaan Sööt
11.15 Reisile minuga: Goa džunglis*
11.40 Jamie Oliver kodus: Herned ja oad
12.10 Kevad vaatab silma
12.25 Loodusdokk: Big Sur – metsik California rannik*
13.20 Murdmaasuusatamise MK-etapp: Lahtis. Sprint (v)
15.30 Kuukiired
15.50 Puutepunkt
16.20 Midsomeri mõrvad: Surma vari*
18.00 Ajavaod: 30 aastat hiljem
18.30 Aktuaalne kaamera
18.40 Hajameelselt abielus
19.05 Minu pere: Mehed õpivad
19.35 Allo Allo!
20.00 Navi
20.30 Paksust ja vedelast
21.00 Aktuaalne kaamera. Nädal
21.35 Sport. Sport
21.56 Üks lugu: Peeter Sauter
22.00 Hercule Poirot: Kellad
23.30 Spioonid: Venelane*
00.20 Hung*
00.54 ERR uudised

KANAL2

06.20 Ilmsi imedemaal*
07.05 Ameerika kõige lollimad modellid: Presidentide juht
07.45 Addamsite perekond
08.10 Täitsa tavaline Andy: See hiilib põranda all
08.35 Ameerika andekaim koer: Ja Ameerika andekaim koer on...
09.25 Ernest läheb laagrisse. Perekomöödia
11.10 Sõnasõda*
12.10 Jürgen Veberi trikituur*
12.40 Eesti kõige-kõige*
13.10 Pehmed ja karvased*
13.40 Ellujääja*
14.10 Pilvede all*
15.10 Bean – Täitsa lõpp film*. Komöödia
17.05 Rosamunde Pilcher – Udu Kilrush House'i kohal. Romantiline draama
19.00 Reporter+
19.35 Arapanija
20.05 Heeringas Veenuse õlal
20.35 Pangarõöv. Põnevusdraama
22.40 Palgamõrvavid Brüggese. Põnevik
00.40 Surmapilv. Põnevik
02.15 Vabamõtletja*. Draama
04.05 Reporter+*
04.35 Rosamunde Pilcher – Armastuse võit*. Romantiline draama

TV3

05.40 Kirgede torm, 602-603*
07.20 Huntik
07.45 Gormiti
08.10 Madagaskari pingviinid: Pingviini-võitja võtab kõik
08.35 Bakugan
09.00 Lassie: Avatud hooaeg
09.30 Imelaps Malcolm: Loise'i õde
10.00 D3: Võimsad pardid. Komöödia
12.05 Robinson Crusoe: 10. tund – petukaup
13.05 Kutsuge Cobra 11: Ela ja lase surra
14.05 Stop!
14.35 Jaht Nibelungide aardele. Seiklusfilm
17.00 Kälimehed*
18.00 Monk: Hr Monk ja magav kahtlusalune
19.00 Seitsmesed uudised. Nädalalõpp
17.00 Glee: Ballaad
18.00 Monk: Hr Monk läheb teatrisse
19.00 Seitsmesed uudised. Nädalalõpp
19.30 Rökkiv kool. Komöödia
21.45 Kälimehed
22.45 Tõeline näilisus. Romantiline komöödia
00.45 On või ei ole. Komöödia
02.25 Kahekõne minu aednikuga. Komöödia
04.20 Supersuur ja piitspeenike: Stefan ja Elizabeth*
05.10 Seitsmesed uudised. Nädalalõpp*

LOOMADE HOIUPAIK

1255 T-3
Vanus 1 aasta
Sugu Tüdruk
Leitud Rae vald, Lagedi,
07.02.2011
Loovutus 21.02.2011

1272 T-2
Vanus 7 aastat
Sugu Tüdruk
Leitud Saue vald, Alliku küla,
15.02.2011
Loovutus 01.03.2011

1299 T-5
Vanus 3 aastat
Sugu Poiss
Leitud Rae vald, Peetri küla,
28.02.2011
Loovutus 14.03.2011

20411
Vanus 2 aastat
Sugu Poiss
Leitud Saue vald, Vatsla,
23.02.2011
Loovutus 09.03.2011

20415
Vanus 3 aastat
Sugu Poiss
Leitud Viimsi vald, Muuga,
Soone tee,
23.02.2011
Loovutus 09.03.2011

20428
Vanus 5 aastat
Sugu Poiss
Leitud Rae vald, Järveküla,
25.02.2011
Loovutus 11.03.2011

20457
Vanus 8 aastat
Sugu Poiss
Leitud Harku vald,
Vääna-Jõesuu,
28.02.2011
Loovutus 14.03.2011

20476
Vanus 5 aastat
Sugu Poiss
Leitud Saue linn,
Pärnasalu tn,
02.03.2011
Loovutus 16.03.2011

20477
Vanus 6 aastat
Sugu Tüdruk
Leitud Rae vald, Vaida,
02.03.2011
Loovutus 16.03.2011

Tallinn, Viljandi mnt 24D. Tel. 621 7746; 5349 4045. www.loomadehoiupaik.ee

mh Merimetsa
Hambakliinik

MÄRTSIS JA APRILLIS REGISTREERUNUTELE:

- SUUHÜGIENISTI TEENUSED
-20%
- ORTODONDI KONSULTATSIOON
-50%

Täiskasvanute ja laste hambaravi

Hammaste proteesimine

Hambaimplantatsioon

Suuhügienist

Ortodontia

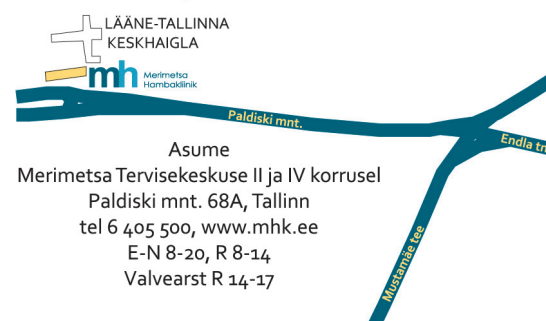
Igemeravi

Hambakirurgia

Täisröntgendiagnostika sh.

panoraamröntgen

Hammaste valgendamine

Kingi endale kaunis naeratus!

**SU
lilled**

**lilled, kimbud, pärjad
käsitöö, kingitused
piltide raamimine
matusebüroo teenuste
vormistamine**

**AVATUD
E-R 8-18
L 10-15
Keila, Keskväljak 10**

REINPAUL

**HAKKEPUIDU
TOOTMINE**

Raiejäätmete, ladustatud
võsa, puidutöötlemise
jääkide (pindlauad, sae-
puru, klotsid, hõõvel-
laast) ost. Puitehitiste
lammutusjääkide
hakkimine.

Info tel. 528 5800

www.reinpaul.ee

Puidu (võsa) hakkimise
teenus.

Info tel. 5593 3899

kaido@reinpaul.ee

Tallinna krematoorium

Lahkunu transport krema-
tooriumisse ööpäevaringselt
kogu Eesti piires. Tuhastamis-
matus soodsaima hinnaga.
Kõik matuseteenused. Suurim
urnivalik Eestis. Kaks kabelit
ja kaks peieruumi.
Telefon 623 8808 – 24h!
www.krematoorium.ee

Kui soovid kedagi
õnnitleda, saada vastav
tekst aadressil
myyk@harjuelu.ee

Õnnitluse hinnaks
on 12 eur /
187,8 kr + km.

Ostame peenpalki
KUUSK JA MÄND

Läbimõõt 8-22,5 cm, pikkused
3,6 m + 30 cm ... 6,0 m.
Lisandub ülemõõt 10 cm.
Palgi vastuvõtt 24 h.

Tel 605 3655, 515 4315
AEGVIIDU PUIT

Kultuur
kutsus
2011
TALLINN

Postimees

TALLINK

LENNUPARTNER ESTONIAN AIR

Vastlanädal

Eesti Vabaõhumuuseumis

5. märts Vurripäev / 6. märts Ilu- ja tervisepäev

7. märts Hernesupi- ja seajalapäev

8. märts Liugupäev. Kell 18:00 kontsert-etendus

"Metsiku viimine"

ROCCA AL MARE
EESTI VABAÕHUMUUSEUM

Swedbank

Pangabuss

Kõik oma rahaasjad saate korda ajada pangabussis!

Kuusalu > Aegviidu marsruudil
peatub pangabuss:

Kuusalu muusikakooli juures kell **9.00–11.45**
Aegviidu koolimaja juures kell **13.00–14.00**

(I kvartalis: 25. jaanuar, 15. veebruar, 8. ja 22. märts)

Raasikul Konsumi kaupluse juures
kell **9.30–12.00**

(I kvartalis: 28. jaanuar 18. veebruar, 11. märts)

Kehras Anija valla kultuurikeskuse ees
peatub pangabuss kell **15.00–18.00**

(I kvartalis: 19. ja 25. jaanuar 9. ja 15. veebruar, 8., 16. ja 22. märts)

Kostivere päevakeskuse juures
peatub pangabuss kell **12.00–13.30**

(I kvartalis: 19. jaanuar, 9. veebruar, 16. märts)

Bussis saate nõu pangateenuste kohta, tellida ja kätte pangakaardi, makseautomaadist oma kontole
sularaha kanda ja välja võtta, teha arvuti abil makseid, sõlmida hoiuseid ja muid erinevaid lepinguid.

Tutvuge pangabussi sõiduplaani ning pangabussis pakutavate finantsteenuste tingimustega
www.swedbank.ee, vajadusel konsulteerige pangatöötajaga või küsige lisainfot Swedbank ASI
kontakttelefonil 6 310 310.

Lugupeetud mälumängurid!

Laupäeval, 19. märtsil algusega kell 12.00 toimub Piritä Majandusgümnaasiumis auditooriumis 46. Kloostriturniir 3-liikmelistele võiskondadele.

Esitatakse 80 küsimust, auhinnalaud rikalik. Ootame mängima!

KEILA VALLAVALITSUS TEATAB:

• Keila vallavalitsus avalikustab Keila vallas Laulasmaa külas asuvalle liikluspinnale Karukella tee ning Laulasmaa ja Käesalu külas asuvalle liikluspinnale Käesalu tee kohanime määramise eelnõu ajavahemikul 07.03.2011 kuni 21.03.2011.

Eelnõuga saab tutvuda Keila vallavalitsuse kantsaleis Keilas aadressil Paldiski mnt 21, kantslei tööaegadel (E, T, N – 8.30-17.00; K – 8.30-19.00; R – 8.30-14.30) ning kodulehel www.keilavald.ee. Täpsem info telefonil 678 0665.

• Keila vallavalitsus korraldab Keila-Joa alevikus asuva Merenuka 9 (katastritunnusega 29501:007:0238) kinnistu detailplaneeringu lähteseisukohtade ja eskiislahenduse tutvustuse Keila vallavalitsuses aadressil Keila Paldiski mnt 21, 16.03.2011 kell 10.00 (täpsem info telefonil 678 0665).

Planeeringu eesmärk on maa sihtotstarbe muutmine ning väikeehitiste ja veeliiklusrajatiste rajamiseks ehitusõiguste määramine.

• Keila vallavalitsusel on kavas algatada detailplaneering Ohtu külas asuvat Teeääre (29501:011:0202) ja Suurepõllu (29501:011:0202) maaüksustel.

Planeeringu eesmärk on Teeääre maaüksuse piiride muutmine ning ehitusõiguste määramine.

HARJU MAAVALITSUS

kuulutas välja projektikonkursi avatud noortekeskustele.

Harju maavalitsus kuulutas välja projektikonkursi avatud noortekeskustes läbiviidavate projektide toetamiseks Harju maakonnas. Projekti võivad esitada kõik juriidilised isikud, kes oma tegevuses ja eesmärkide täitmisel kasutavad avatud noorsootöö meetodit ja nende konkursile esitamise tähtaeg on 25. märts.

Ühte projekti toetatakse maksimaalselt kuni 3200 euroga. 2011. aastal on avatud noortekeskuste projektikonkursi prioriteetseteks teemadeks:

- 1.) Noorsootöö mitmekesistamine;
- noorte demokraatia-alase teadlikkuse tõstmine;
- noorte omaalgatuse edendamine ja tõhustamine;
- noorte vabatahtlikkuse alusel tehtava tegevuse osakaalu suurendamine;
- mitteformaalse õppimise meetodi rakendamine noorsootöös.

2.) Maakonna noortekeskuste omavahelise ja erinevate teiste partneritega tehtava koostöö arendamine.

3.) Noorte ja nende vahendusel ka kohaliku kogukonna kaasamine noorsootöö kavandamisse ja läbiviimisesse.

Konkursil osalemise tingimused ja selleks vajalike dokumentide vormid on leitavad Harju maavalitsuse kodulehelt: www.harju.ee Projektikonkursi viiakse edukalt läbi juba enam kui 10 aastat ja esitatud projekte hindab ning teeb rahastamisettepanekud Harju maavanema poolt moodustatud projektikonkursi komisjon.

Hõissa, meil on vastlad!
Tule koos perega 8. märtsil
kell 18.00 Vanamõisa
talvekeskusesse suurele
vastlatrallile!

Kavas traditsioonilised mängud, võistlused, jõukatsumised, saanisõit. Päeva juhib lõbus lumeloom. Sööme hernesuppi ja kukleid. Üritus on tasuta! Info: ave@kodukyla.ee, 514 0761, 678 0921.

RAE VALLAVALITSUS TEATAB:

Jüri alevik Tuule tn 5 kinnistu ja lähiala detailplaneeringu algatamine. Algatatud Rae vallavalitsuse 22. veebruari 2011 korraldusega nr 132. Planeeringuala moodustab Tuule tn 5 kinnistu ja lähiala, mis on vajalik teede- ja tehnovõrkude planeerimiseks. Planeeringuala suurus on ca 0,6 ha.

Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on elamumaa sihtotstarbelise kinnistu jagamine kaheks, ehitusõiguse ja hoonestustingimuste määramine, juurdepääsude ja tehnovõrkude varustamise ning haljastuse lahendamine. Planeeritav ala asub Jüri alevikus Jüri-Aruküla teest põhja pool üksikelamutega hoonestatud alal. Juurdepääs alale toimub Tuule tänavalt. Detailplaneeringu koostamise eesmärk on kooskõlas Rae valla kehtiva ja menetletava üldplaneeringuga ning menetletava Jüri aleviku ja sellega piirnevate Aaviku, Vaskjala ja Karla külaosade üldplaneeringuga, kus piirkond on ette nähtud elamualaks.

KESKKONNAAMET

KESKKONNAAMET TEATAB:

1. veebruaril 2011. a algatati keskkonnaministri käskkirjaga nr 174 Vabariigi Valitsuse määruse eelnõu menetlus Harju maakonnas Padise vallas ning Lääne maakonnas Noarootsi ja Nõva vallas asuva Nõva looduskaitseala kaitse-eeskirja kehtestamiseks. Ühtlasi muudetakse määrust "Hoiualade kaitse alla võtmine Lääne maakonnas". Keskkonnameti poolt ettevalmistatud eelnõu kohaselt laiendatakse Nõva kaitseala, sealhulgas must-toonekure püsielupaiga ja Nõva-Osmusaare hoiuala arvelt, muudetakse kaitsekorda, maastiku-kaitseala nimetatakse looduskaitsealaks ning kehtestatakse uus kaitse-eeskiri.

Eelnõu dokumentide avalik väljapanek toimub 7. märtsist 29. aprillini 2011. a Keskkonnaameti Hiiu-Lääne-Saare regiooni Haapsalu kontoris Kiltsi tee 10 ning Padise valla-majas Padise külas, Noarootsi vallamajas Pürksi külas ja Nõva vallamajas Nõva külas. Dokumendid on kättesaadavad ka Keskkonnaameti kodulehelt www.keskkonnaamet.ee uudiste ja artiklite rubriigist. Vastuväiteid ja ettepanekuid määruse eelnõu kohta saab esitada kirja teel Keskkonnaametile aadressil Kiltsi tee 10, 90403 Haapsalu ja laane@keskkonnaamet.ee kuni 29. aprillini 2011. a. Määrust tutvustav avalik teabepäev toimub 25. märtsil 2011. a algusega kell 15.00 Nõva põhikooli saalis. Kui avaliku väljapaneku toimumise ajal avaliku arutelu korraldamiseks ettepanekuid ei tehta, siis avalikku arutelu ei korraldata. Täiendav info: Elle Puurmann, tel. 472 9430, 517 4811, e-post elle.puurmann@keskkonnaamet.ee.

TEATED

MÜÜK

• Küttekauplus Männiku tee 106b E-R avatud 8.00-17.00, L avatud 8.00-14.00. Turbabrikett, puitbrikett, kaminapuud. Kase küttepinnud. Küttegaanul. Tellimine tel 657 7778, 513 7737

• Müüa puitbrikett, pelletid. Kojuvedu üle Eesti. www.brikett24.ee

• Müüa puitgraanul, puitbrikett, küttepuud, transport E-P. Keila, www.pelletsgriillhouse.eu, tel 5664 2025

OST

• Metsaharvenduse OÜ ostab kasvavat metsa, raieõigust, metsakin-

nistuid. Metsa ülestöötamine. Tel 516 0843. aavo.pluss@mail.ee

• Ostame hakkevõsa ning võsa ja lepike raieõigust. OÜ Brushwood, tel 5648 9732, info@energywood.ee

TEENUS

• Fekaalivedu. Tel 513 2700, Ülo

TÖÖ

• Kiili Maxima kauplus vajab töötajaid kassapidaja-müüja ametikohale ning vahetusevanemat. CV saata personal@maxima.ee või külastada kauplust. Kontaktisik: kaupluse direktor Külli Pelterkopp, tel 5556 6082

Õnnitlеме
sünnipäeva puhul

Astrid Ojasoon

10. märts
Kose vallavolikogu
esineaine,
HOL volikogu liige

Aleksei Šatov

10. märts
Vasalemma
vallavanem,
HOL juhatuse liige

Enn Karu

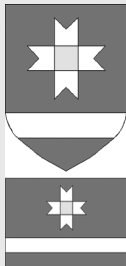
12. märts
Kernu vallavanem,
HOL volikogu liige

Keila valda sündisid

Esenia Smirnov
Katariina Orro
Natalija Vitkovskaja
Maksim Shevchenko

Keila vallavalitsus

Märtsikuu
õnnitlused

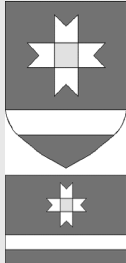
Klavida Sinitsõ na 90
Helju Ikmet 80
Nina Safarova 75
Virve Altmets 75

Hugo Uesoo 80
Rein Laherand 75
Alekdandra Blohhina 75
Aare Metsur 70

Vello Nõmme 70
Helle Perens 70
Oleksii Pridukha 70

Keila vallavalitsus

Harju Elu

www.harjuelu.ee

Vastutav väljaandja
Ülo Russak – 631 1456

Tegevtoimetaja
Marko Tooming – 615 0358

Toimetajad
Toomas Roosileht, Allar Viivik
Regina Lilleorg – 646 2215

Küljendus
Lauri 'PL' Lumiste – 615 0358

Müügijuht
Ingrid Eylandt-Kuure – 646 2214

Postiaadress:
10618 Tallinn, Sirge 2
tel: 615 0358
e-post: info@harjuelu.ee

Astu läbi: Sirge 2,
II korrus, tuba 230, kell 10-16

Maakonnaleht Harju Elu,
tellimisindeks 69 841

Trükk: AS Printall

Reklaami sisu ja lugejakirjades
toodud seisukskohtade eest
toimetuse ei vastuta.

Reklaamide laekumise tähtaeg
reedsesse lehenumbris on
neljapäeval kell 14.00.

Koostöös **ARISTON** pakume juubeliaasta puhul märtsis Ariston ja Regent boilereid **20%** soodsamalt.
(vähemalt)

Soodne

-26%**Regent 80L**

omadused

- vertikaalne paigaldus
- võimsus: 1200W
- mahtuvus: 80liitrit

€72.-
tavahind 97.-

Moodne

uus

tule uuri poest

Ariston Calidos

Suurused 50/80/100 liitrit

omadused

- garantii 7 aastat
- lihtne ja kiire seadistamine
- eksklusiivne disain
- katlakivikindel soojenduselement
- ülitõhus isolatsioon
- suure täpsusega NTC temperatuuriandurid

- ECO funktsioon - lisakokkuhoid kuni 80€ aastas.
- ABS süsteem - elektrooniline ohutuspakett.
 - Legionella bakteri vastane süsteem
 - Ülekuumenemise vastane süsteem.
 - Aktiivne elektriohutuse süsteem
 - Külmutumisvastane süsteem.
- LCD juhtpaneel - päeva/nädala programmeerimine.

FEB
An **ahlsell** company

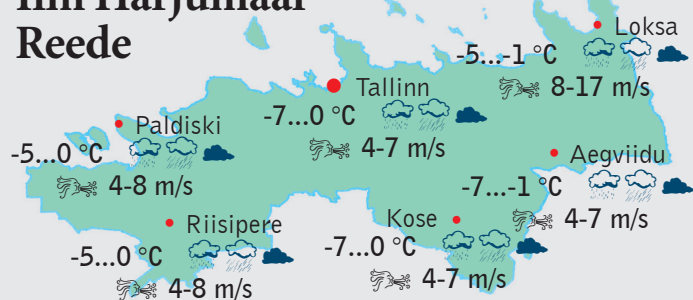
20
aastat kogemust

- Sanitaar- ja keskkonnatehnika
- Tööriistad ja ehitusseadmed
- Elektri- ja nõrkvoolusüsteemid

www.feb.ee
e-post: feb@feb.ee / telefon: 654 8500
TALLINN: Forelli 4 / Peterburi tee 44 /
Paldiski mnt 247A (hulgiladu)
TARTU: Ringtee 61B / NARVA: Puškini 5
RAKVERE: Vase 1 / VILJANDI: Puidu 17
PÄRNU: Lina 22

Spetsialistid soovivad, meistrid eelistavad.

Ilm Harjumaal Reede

	Laupäev	Pühapäev	Esmaspäev
Aegviidu	-7...-3 °C 4-6 m/s	-13...-7 °C 3-6 m/s	-15...-7 °C 2-6 m/s
Kose	-7...-3 °C 4-5 m/s	-10...-7 °C 3-6 m/s	-14...-5 °C 2-6 m/s
Lohja	-6...-3 °C 7-12 m/s	-10...-7 °C 5-11 m/s	-11...-4 °C 4-12 m/s
Paldiski	-6...-2 °C 4-6 m/s	-10...-6 °C 3-7 m/s	-12...-3 °C 3-6 m/s
Riisipere	-6...-2 °C 4-6 m/s	-10...-6 °C 3-7 m/s	-12...-3 °C 3-6 m/s
Tallinn	-7...-3 °C 4-5 m/s	-10...-7 °C 3-6 m/s	-14...-5 °C 2-6 m/s

FOTOLUGU

EKSKAVAATORIGA LUME VASTU

Et tänavune talv algas juba enne kadripäeva, siis on ka lumi erakordselt paks. Raudtee on saanud viimastel kuudel kõvasti vatti ning tuisud on takistanud rongiliiklust. Keila jaamas puhastati teisipäeval raudteed ning ülesõite relssidel sõitva ekskavaatoriga. (Allar Viivik)

Siin võiks olla Sinu reklaam
IGA ILMAGA!

myyk@harjuelu.ee

646 2214